

Ptujski tednik

STEV. 27

PTUJ, 19. JULIJA 1957

Letnik X.

Glasilo SZDL ptujskega okraja — Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156, NB Ptuj štev. 543-T-205 — Uredniški odbor — Odgovorni urednik Anton Bauman — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

V bodoče le občine Gorišnica, Lešje, Ormož, Ptui, Središče

Z 31. avgustom preneha OLO Ptuj in občine Borl, Cirkovci, Desternik, Juršinci in Videm

Na zasedanju Ljudske skupščine LRS v petek, 12. julija t. l., je bil sprejet zakon o spremembah zakona o območjih okrajev in občin v LRS, ki odpravlja poleg kočevskega tudi ptujski okraj in samostojne občine Borl, Cirkovce, Desternik, Juršince in Videm ter združuje dosedanje ptujski okraj z mariborskim, pet občin pa z obstoječimi petimi večjimi občinami, ki imajo vse pogoje, da se bodo uveljavile kot samostojne komune, ki bodo tudi sposobne izvrševati funkcije občin, ki jih določajo družbeni plani, zakoni in drugi predpisi in ki ne bodo več imele obeležja administrativno nastalih politično- in upravnno-teritorialnih tvorbo.

Povečana občina Gorišnica bo zajemala geografsko Spodnje Halozce, srednji del Ptuskega polja in južne obronke Slovenskih goric z območja nekdanje občine

Polensak. Tudi v bodoče bo osnovna gospodarska panoga na območju občine Gorišnica kmetijstvo s tremi kmetijskimi gospodarstvi socialističnega sektorja in z vedno aktivnejšimi kmetijskimi zadrugami ter nekaj manjšimi obrtnimi obrati. Občina Gorišnica se poveča za precejšen del ozemlja med Ptujem in Ormožem, sicer bi se preveč povečala obsežnost že itak velike občine Ptuj. Z občino Gorišnico se združi celotna dosedanja občina Borl, pa tudi k. o. Bratislavci, Hlaponci, Polenci — del in Polensak, ki so bili doslej v občini Juršinci.

Občina Lešje bo ostala tudi v bodoče v dosedanjih mejah in pri sedanjem številu prebivalstva.

Občina Ormož pa bo obsegala spodnji del Ptuskega polja in južne obronke Slovenskih goric. Tudi v njej bo osnovna gospodar-

ska dejavnost kmetijstvo ob manjši industrijski, obrtni in trgovski dejavnosti ter ob treh kmetijskih gospodarstvih socialističnega sektorja.

Kot samostojna občina ostane tudi občina Središče. V skupščini je bilo precej debate, ali naj ta občina še naprej obstaja kot samostojna občina ali pa naj se združi z občino Ormož. Občinski ljudski odbor Središče je poslal skupno z vsemi množničnimi organizacijami Odboru za organizacijo oblasti in uprave spomenico. Ta odbor se je strinjal z nadaljnjim obstojem občine Središče. V zakonodajnem odboru pa so bili mnjenja, da bi se ta občina združila z občino Ormož, vendar so svoj amandma umaknili glede na ponovno glasovanje odbora za organizacijo oblasti, naj občina Središče ostane.

Povečana občina Ptuj bo geografsko zajemala mesto Ptuj z delom Slovenskih goric, Ptuskega in Dravskega polja ter srednji del Haloz in bo predstavljala za vse območje naraven gospodarski, kulturni in socialni center. V sebi bo združevala območje dosedanjih občin Ptuj, Desternik, Juršinci, Cirkovci in Videm. Z občino Rače bo združena le k. o. Prepolje z naseljenimi Trninci in Prepolje, z občino Maribor-Tezno pa bodo združena naselja Zlatolice, Starše in Vumpah.

Do 31. avgusta t. l. je rok, do katerega bo povečani okrajni ljudski odbor Maribor in povečane oziroma dalje obstoječe občine Gorišnica, Lešje, Ormož, Ptuj in Središče prevzele uradne arhive, spise in inventar pripojene občine. To delo bodo opravila posebne komisije povečanih ljudskih odborov. Isti termin velja tudi za izročitev arhiva okrajnega ljudskega odbora Ptuj.

Do 1. avgusta t. l. se bo sestel Okrajni ljudski odbor Ptuj in bo v skladu z odlokom izvršnega sveta LRS izvolil v povečani okrajni ljudski odbor Maribor 48 odbornikov, od tega 20 odbornikov v zbor proizvajalcev, ostalih odbornikom, ki ne bodo izvoljeni v okrajni ljudski odbor, pa bo podelil mandat s 31. avgustom t. l.

Do 15. avgusta t. l. se bo sestel okrajni ljudski odbor okraja Maribor. Na seji bo novi razširjeni ljudski odbor na novo konstituiran. Potrjen bo mandat odbornikov, ki jih je izvolil za OLO Maribor na seji okrajni ljudski odbor Ptuj. Vsi odborniki bodo na novo prisegli. Vsak zbor bo izvolil po enega iz svoje sredine, ki bo vodil seje. Na skupni seji bo nato izvoljen predsednik in podpredsednik ljudskega odbora, odborniške komisije novega okrajnega ljudskega odbora.

Ljudski odbori odpravljenih občin Borl, Cirkovci, Desternik, Juršinci in Videm bodo prav tako čimprej določili število odbornikov, ki bodo do 1. avgusta izvoljeni iz vrste odborov odpravljenih občin v odbor razširjene občine. Pz.

rif za prevoz omenjenih pridel-

Ljudski odbori naj bi po sklepih posvetovanja posvečali znatno večjo pozornost vprašanju prometa s sadjem in vrtninami ter s tem v zvezi proučili organizacijo in poslovanje trgovskega omrežja na svojem področju, da bi odpravili vse pomanjklivosti. To se predvsem nanaša na mesto in delovanje veletrgovskega omrežja v prometu s temi pridelki, na daljše pa na stanje omrežja za drobno prodajo v mestih in potrošniških krajih.

Ce bodo ti in drugi sklepi posvetovanja uresničeni, lahko pričakujemo, da se bo stanje na tržišču s sadjem in vrtninami izboljšalo. No, odprava vseh težav, ki ovirajo pravičen razvoj tega tržišča, pa je dolgotrajnejši proces. Po »Naši skupnostni

Kako naj izkoristimo letino sadja in vrtnin

Po opravljenih ocenah pričakujemo letos mnogo večji pridelek vrtnin kakor lani. Cenijo celo, da bo večji od povprečnega pridelka v zadnjih letih. To se je že pokazalo pri tistih pridelkih, ki so že dozoreli, kakor so: zelena solata, spinacea, grah, češnje itd.

Glede na manjšo ali večjo deficitarnost, ki je v zadnjih letih večinoma vladala na trgu sadja in vrtnin in ki jo je le izjemno prekinjal nepriznani veliki pridelek nekaterih kultur, ponudba teh važnih živil ni mogla enakomerno in v celoti zadovoljiti povpraševanja. To je delovalo v neza- dostni založenosti tržišča s temi pridelki, kar je zopet imelo za posledico velike spremembe in znatne teritorialne razlike v cenah.

Lahko torej pričakujemo, da bo letošnja dobra letina s povečano ponudbo prispevala k stabilizaciji tržišča in cen teh pridelkov, s tem pa k enakomernosti in cenejši preskrbi mestnega prebivalstva. Pokazalo pa se je, da letošnji večji pridelek ne bo v vsakem primeru prispeval k izboljšanju in povečanju potrošnje, če ne bodo pravočasno rešeni razni problemi, ki so zvezani s prodajo teh pridelkov.

Prodaja sadja in vrtnin je predvsem odvisna od gospodarskih organizacij, ki sodelujejo v prometu (od zadrug in organizacij, trgovinskega omrežja, predelovalne industrije in zunanjetrgovinskih organizacij), ter njihove organizacijske urejenosti in pripravljenosti, da odkupijo in prevzamejo pridelane količine.

Temeljni člen v prometu s kmetijskimi pridelki, torej tudi z vrtninami in sadjem, so kmetijske zadruge, ki so po veljavnih predpisih skoraj izključno upravičene odkupovati. Kolikor koli je prenos odkupa na zadruge pokazal pozitivne rezultate, so vendar prišlo do izraza tudi razne slabosti zadrug in organizacij v prometu, ki so se odkrile v slabi komercialni službi, v nezadostni tehnični opremljenosti, v nezadostnem poznavanju tržišča itd. To je neizbežno vplivalo na odkup in prodajo tržnih presežkov sadja in vrtnin v letošnjem letu.

Poslovanje zadrug je otežkočeno tudi zaradi pomanjkanja tesnejših vezi z gospodarskimi organizacijami bodisi s kontrahiranjem bodisi s komercialnimi pogodbami. Za vzpostavitev takih zvez, ki so dejansko zelo primeren način za poveževanje pridelovalnih in potrošniških področij, je primanjkovalo iniciative in aktivnosti tako pri zadrugah kakor še bolj pri gospodarskih organizacijah. Glavni vzrok, zaradi katerega so se gospodarske organizacije izmikale vzpostavljanju poslovnih zvez s kontrahiranjem, je bilo vprašanje jamčenja minimalnih cen. Zadruge so večinoma vztrajale pri tem pogoju, gospo-

darske organizacije pa ga niso sprejele, ker si niso mogle zagotoviti sredstev za kritje razlik v primeru, da bi se znižale tržne cene pod zajamčene cene. Medtem ko so nekateri ljudski odbori (na primer Zagreb, Reka, Bor, Zenica, Tuzla itd.) določili sredstva v ta namen, so to drugi odklonili in prepustili podjetjem, da navezujejo poslovne zveze po lastnem preudarku. Pomanjkanje bolj čvrstih poslovnih zvez ni vplivalo samo na neredno dostavo sadja in vrtnin v potrošniška središča, temveč tudi na krepitve kmečkih trgov, kar lahko v našem položaju samo poveča neurejenost tržišča.

Zadrugne poslovne zveze, ki se še organizirajo, niso mogle letos nuditi potrebne pomoči kmetijskim zadrugam glede prodaje blaga. Vendar so se v nekaterih primerih po nepotrebnem vrnjale v promet med zadrugami in potrošnim tržiščem, včasih pa so si tudi prizadevale, da bi monopolizirale pridelave, kar je vsekakor negativno vplivalo na prodajo. Zato ostaja vzpostavljanje neposrednih in močnih poslovnih zvez med zadrugami ali poslovnimi zvezami ter potrošniškimi središči eden izmed osnovnih pogojev za stabilizacijo tržišča s sadjem in vrtninami, ker mora skrajšati pot blaga in izločiti iz prometa odvečne posredovalce.

V prodaji vrtnin in sadja je zelo resen problem ozko in slabo razvito omrežje nadrobne prodaje. Kakšno je stanje v tem pogledu, najbolje vidimo iz tega, če primerjamo današnji položaj s predvojnimi. Ta primerjava kaže, da je bilo pred vojno 3 do 4 krat več prodajnih mest kakor sedaj, posebno v velikih mestih, kjer se je po vojni prebivalstvo skoraj podvojilo. Ljudski odbori bi morali posvečati reševanju problema detajlističnega omrežja posebno pozornost, da tudi trgovske zbornice bi se morale bolj zavzeti za rešitev tega vprašanja.

Za zagotovitev prodaje sadja in vrtnin je pomembna tudi aktivnost zunanjetrgovinskih podjetij, vsekakor pod pogojem, da se računata s preskrbljenostjo notranjega tržišča in z notranjimi cenami.

Prav tako bi morala tudi predelovalna industrija prevzeti in predelati del pridelanih tržnih presežkov, to tembolj, ker izkorišča sedaj le 65 odst. svojih zmogljivosti. Razen tega bi se morala bolj usmeriti k izdelovanju sadnih sokov in podobnih izdelkov, ker jih je sedaj v prometu še vedno malo kljub velikemu povpraševanju potrošnikov.

Promet je zelo pomemben za odkup in prodajo sadja in vrtnin. Pomanjkanje prometnih zvez in nezadostne zmogljivosti v prevoznih sredstvih pridejo posebno do izraza, ko je treba naplo prevažati velike količine lahko po-

kvarljivih pridelkov, kakršni so sadje in vrtnina. Čeprav se stanje iz leta v leto popravlja, zahteva letos večji pridelek sadja in vrtnin hitreje spremembe, da bi mogli vse tržne presežke pravočasno prepeljati iz pridelovalnih v potrošniška središča.

Za predelovanje in promet s sadjem in vrtninami ima zelo velik pomen tudi tehnična opremljenost tržišča, ki je bila na tem področju posebno zanemarjena, kar nedvomno vpliva na promet. Pomanjkanje skladiščnega prostora, hladilnih naprav, prevoznih sredstev itd. bo občutili letos še močneje kakor v letih slabše letine, ker se bodo gospodarske organizacije v razmerah večje ponudbe bolj vzdrževale nakupovanja velikih količin blaga, da ne bi utrpeli izgub zaradi kvarjenja, naglega zniževanja cen itd.

Da bi ublažili težave prodaje sadja in vrtnin v letošnjem letu in da bi omogočili čim boljše, enakomerno in cenejšo dobavo tržnih presežkov iz pridelovalnih v potrošniška področja, je bilo pred kratkim v organizaciji državnega sekretariata za zadeve blagovnega prometa posvetovanje vseh zainteresiranih organov in organizacij. Na tem posvetovanju so bili sprejeti sklepi o nekaterih nujnih ukrepih, ki jih je treba storiti, da bi se izognili nezaželenim posledicam in da bi izboljšali stanje na tem področju.

Najvažnejši sklep je uvedba stalnega sodelovanja vseh tistih, ki sodelujejo, ali pa so na kateri koli način zainteresirani za odkup in prodajo sadja in vrtnin. Nadalje je bilo sklenjeno, da se razširše možnost zmanjšanja družbenih obveznosti za organizacije, ki se ukvarjajo s prometom s sadjem in vrtninami (obresti za obratna sredstva, obresti za osnovna sredstva itd.), kakor tudi možnost znižanja železniških ta-

Tudi ptujska mladina se bo udeležila mladinskih akcij

PTUJSKI MLADINCI BODO SODE LOVALI PRI GRADNJI BRKINSKE CESTE

Za letošnje počitnice je predvidenih več republikanskih delovnih mladinske delovne akcije. Mladina bo gradila športne objekte in igrišča, izsuševala ljubljansko barje ter gradila več cest po celi Sloveniji. Ptujska mladina bo sodelovala pri gradnji brkinske ceste in nadaljevala delo, ki ga je začela v lanskem letu. Brkinska cesta je velikega pomena za Primorsko. Sledonosno gričevje, ki je bilo doslej skoraj odrezano od sveta, bo lahko dajalo na trg svoje, obilno sadje. Doslej ni bilo tu skoraj nobene ceste, po kateri bi lahko spravljali svoje pridelke na tržišče. Prodali so ga lahko samo toliko, kolikor so ga premesli na trg na svojih rameh. Na tone in tone sadja pa je

ostalo doma, kar je bila ogromna gospodarska škoda. Z novo cesto bo tem ljudem omogočeno boljše življenje in napredek gospodarstva.

Ptujska mladina je že lansko leto sodelovala pri gradnji te ceste. I. Ptujska MDB »Bratov Rešev« se je vrnila trikrat udarna in enkrat pohvaljena. To je bil vsekakor eden izmed največjih uspehov ptujske mladine v preteklem letu.

Večina lanskih brigadirjev se je letos zopet prijavila za mladinsko delovno akcijo. Vsi se z veseljem spominjajo lepih dni, ki so jih preživeli v brigadi. Res je, da so morali trdo delati, toda to delo je minevalo med smehom in šalami. Stari brkinski

SLIKA TEDNA

Mi smo Titovi — Tito je naš

OB DNEVU VSTAJE

Slovenija proslavlja vsako leto 22. julij kot dan vstaje slovenskega ljudstva proti okupatorju. To so bili najtežji in najbolj krvavi dnevi v zgodovini slovenskega ljudstva. Slo je za bitl ali ne biti celega naroda, ki so mu fašistični okupatorji odrekali sploh pravico hoditi po svoji zemlji. Njihovi zmagovalni pohodi so bili takrat na vrhuncu. Evropa je bila večidel podjarmljena. Toliko bolj zgodovinski in herojski je bil sklep najbolj naprednih sil našega ljudstva o brezkompromisni oboroženi borbi proti okupatorjem. Ta borba se je začela v najbolj neugodnih okoliščinah, kar si jih lahko zamislimo. Okupatorju so pomagali domači izdajalci. Streljanja in mučenja so bila na dnevnem redu. Zavedne Slovence so izseljevali, slovenske domačije so zažigali, pred jetniškimi zidovi pa so umirali talci...

Toda iskra upora, ki jo je zanetila Komunistična partija Slovenije takoj po okupaciji, je tlela dalje in se kmalu razplam-

tela v mogočen plamen vseljudske vstaje. Mogočno so odmevale po slovenski zemlji besede CK KPS: »Motijo se zatiralec in tlačitelji slovenskega naroda, če mislijo, da bodo mogli z lažjo in demagogijo zaslepiiti slovenske delovne množice in prikriti pred njimi svoje zločinske naklepe nad slovenskim narodom. Vsak dan okupacije, vsako novo nasilje krepki borbena voljo ljudskih množic.«

Nove besede so postali novi pojmi, nova stvarnost in novo življenje. Kmalu je vsak otrok vedel, kaj pomenijo besede Osvobodilna fronta, partizani, ljudska vstaja... Poleti 1941 je bilo na Slovenskem že 42 udarnih partizanskih enot. Iz čet so rasli bataljoni, odredi, brigade, divizije in korpusi. Na zemljevidu Slovenije so nastajale za okupatorja vedno večje bele lise — osvobodeno ozemlje. Tam so se ustvarjali novi organi oblasti — ljudske, demokratične oblasti. Iz naroda hlapcev je postal narod gospodarjev.

Zadnje dni silita v ospredje predvsem dva problema, s katerimi se bo ukvarjalo po vsem sodeč tudi letošnje zasedanje Generalne skupščine: ciprsko in alžirsko vprašanje. Seveda ne gre za stvari, ki bi jih svetovna javnost še ne poznala. O dogodkih v Alžiru in na Cipru bomo vsak dan. Toda zadnje dni sta problema dobila nov prizvok.

Ozrmo se najprej na Francijo in Alžir! Medtem ko si vlada Bourges-Maunourya prizadeva, da bi dobila v skupščini posebno pooblastila za alžirskega generalnega rezidenta in s tem tudi povsem proste roke za »pomiritev« — s silo, je 21 azijsko-afriških držav uradno zaprosilo glavnega tajnika OZN Hammar-

skjolda, naj vključi v dnevni red zasedanja GS tudi alžirski voz.

Gre torej za dva, nasprotujoča si ukrepa. Prvi govori o tem, da Francija sploh ne misli na pogajanja z »uporniki«, četudi je na lanskoletnem zasedanju obljubila, da bo ustavila prelivanje krvi. Mnenje, da bo vlada lahko »pomirila«, t. j. uničila osvobodilno gibanje v nekaj mesecih, če ji bo skupščina izglasovala izredna pooblastila, je seveda smešno.

Kako se bo francoska delegacija branila pred očmi vseh narodov sveta? S tem morda, da bo, kot lani, začasno zapustila zasedanje.

(Nadaljevanje na 3. strani)

POPRAVEK

V šte. 26/57 je bil pod sliko o razvitu prapora ZB NOV na Borlu napačen datum 21. julija, moralo pa bi biti 7. julija, ko je resnično tudi bilo razvite prapora.

Iz naših podjetij „KMETOVALEC“ je že pričel z odkupom

»KMETOVALEC« KOT OBRAT
GOSPODARSKE POSLOVNE ZVE-
ZE. LETOŠNJI ODKUP ČEŠENJ IN
PRVEGA ZELJA JE BIL DOBER.
SEDAJ JE VELIK ODKUP MEDU.
PRIDELEK SADIJA IN KROMPIRJA
BO LETOS VERJETNO SLABŠI.
ODKUP ZELJENJAVE SE NI PRIČEL

»Kmetovalec« je še mlado, pred kratkim registrirano podjetje in je obrat Gospodarske poslovne zveze z delavskim samoupravljanjem, s samostojnim obračunom, le del skladov za samostojno razpolaganje daje Gospodarski poslovni zvezi. Odkupni kredit dosega in tudi prevoznega parka ima dovolj. Od kmetijskih zadrug odkupi vse tržne viške, nudi vso pomoč pri odkupu, je točen plačnik, zaradi česar so se zadruge navezale na »Kmetovalca«. Vse to so dobri pogoji za uspešno poslovanje.

Letošnji odkup češenj je bil zadovoljiv, saj je podjetje po ugodni ceni zalagalo z njimi mariborski, celjski in celo ljubljanski trg. Naše češnje so zelo dobre za trg in takojšnjo potrošnjo, ne obnesejo pa se preveč za konzerviranje in za kompote.

Tudi odkup prvega zelja je bil dober. Kvalitetno zelje iz ormoške okolice je bilo letos zelo zgodnje. Škoda je bila le v tem, da so se morali na tržišču prilagoditi nižjim cenam drugih republik.

Sedaj je zelo dober odkup medu. Naši čebelarji so odpravljali čebele na Pohorje, kjer je letos zelo dobra paša. Čudno je le, zakaj nekateri kmet, zadr., višajo cene, t. j. cene so višje, kot je ekonomska vrednost medu.

Predvidevajo, da bo letos odkup sadija mnogo manjši kot lanske leto. V ptujski okolici imamo dve sadonosni področji. Slovenske gorice in Haloze. V Slovenskih goricah bo letos, kot kaže, 60 % slabši pridelek kot lani. Haloze pa obetajo, da bo pridelek nekoliko višji, toda odkup bo po vsej verjetnosti vendar nižji.

Letošnja suša je tudi nekoliko prizadela krompirju, zato je bil odkup ranega krompirja slab. Upajo pa, da se bo ob sedanjem hladnejšem vremenu krompir popravil in da bo tudi odkup zadosten. Kvaliteta pa zaradi suše po vsej verjetnosti ne bo dosegla lanske.

Odkup zelenjave se še ni pričel. Ker bodo ptujski trg zalagali oko-

liški kmetje, bo lahko »Kmetovalec« plaširal zelenjavo na mariborsko, celjsko in ljubljansko tržišče. Seveda je še veliko vprašanje kvalitete zelenjave po minuli suši. Ptujski okraj, ki je znan po najboljši čebuli, se bo moral letos prilagoditi cenam iz drugih republik, predvsem iz Makedonije. Kvaliteta naše čebule je letos zaradi suše nekoliko slabša.

Kljub temu, da je ptujski okraj znan po žitu, bo moral letos nekoliko žita tudi uvoziti. Podjetje je pripravljeno tudi na odkup pšenice in ječmena.

Kot so nam povedali pri podjetju, so sposobni izvršiti tudi letos vse naloge in si bodo prizadevali čimbolj zadovoljiti potrošnike in tudi proizvajalce pridelkov.

NČ.

„MESNINE“, njeni problemi in delo

Tudi »Mesnine« so obrat Gospodarske poslovne zveze ter so, kakor pravijo, le podjetje na papirju. To utemeljujejo z nekaterimi težjimi problemi, ki zavirajo delo podjetja. Pravijo, da naj bi osnovna sredstva Klavnice služila Mesninam. Klavnica je last Komunale, ki zaračuna Mesninam klavnino in najemnino za hladilne prostore letno do 3 milijona dinarjev in še več. Komunala klavniških prostorov ne obnavlja oziroma le tedaj, ko so potrebni nujnejših popravil. »Mesnine« pa bi, kakor pravijo, dala tudi kaj večjega popraviti. Verjetno bo še ta klavnica dolgo časa služila svojemu namenu in Mesnine bi lahko preuredile prostore tako, da bi se promet povečal. Tako bi na primer preuredile in zvečale predelovalnico, ker je sedanja premajhna in neprimerna ter nikakor ne zadovoljuje niti lokalnih potreb. Pomanjkanje hladilnih prostorov zelo ovira delo podjetja. Podjetje je tako prisiljeno trgovati vse več z živim blagom, kar pa tudi otežuje pomanjkanje hlevov. Če jim ne bi priskrbeli na pomoč uprava Gospodarskega razstavišča in jim dala v uporabo hleve na razstavišču, bi bilo, kakor pravijo, delo podjetja še bolj omejeno. Stroški podjetja so zelo visoki, ker nimajo lastne zgradbe in morajo plačati visoko najemnino. Tudi prevozniki stroški so veliki. Stroji v predelovalnici so slabi, kar vpliva na proizvodnjo, ne rentira pa se v stare in majhne prostore montirati novih strojev.

Vendar podjetje kljub tem pre-

rećim problemom dosega uspehe. Odkupuje govedo in svinje. Odkup je na splošno slabši kot v lanskem letu. Posebno odkup prašičev je slabši kot v lanskem letu in jih morajo zato kupovati v Banatu. Zaradi suše je kvaliteta živine, ki je že tako slaba v našem okraju, še bolj padla, zaradi česar se ne uveljavlja na tržišču. Odkupna cena prašičev je zelo visoka (200 — 215 din za kg), medtem ko je za govedo od 180 — 210 din za kilogram. Ponudba nekalitne živine je velika, zato je cena nižja. (Lahko bi bila še nižja.) Ker podjetje nima hladilnih naprav, se mora pečati s prodajo žive živine. Takšen posel z nekalitno živino pa je zelo težak. Zato bi bile res potrebne hladilne naprave in predelovalnice, kjer bi delali klobase, konzerve ipd.

Lansko leto in v začetku letošnjega je bil zelo dober izvoz, sedaj pa je v izvozu majhen zastoj. Predvidevajo pa, da se bo izvoz v drugi polovici tega leta izboljšal in s tem se bo zelo povečal promet podjetja. Mesnine plaširajo svoje proizvode predvsem v turistične kraje ob Jadrnu in v druga letovišča. Le 10 — 12 odst. gre v lokalno potrošnjo.

Podjetje ima velike možnosti razvoja, vendar kot že rečeno zaradi nekaterih tehničnih pomanjklivosti ne more delati s polno močjo. Z Gospodarsko poslovno zvezo je v dobrih odnosih in upa, da se bo sčasoma tudi problem nove klavnice v Ptujju premaknil s mrtve točke, če se že sedanje stanje ptujske klavnice ne da izboljšati.

Gospodarstvo

200 milijonov jajc letno v angleških umetnih valilnicah

Valovita Anglija, pokrita z zelenimi pašniki, rodovitnimi polji in velikimi mesti ima resnične pogoje za perutninarstvo proizvodnjo! Poleg naravnih pogojev ima angl. perutninarstvo trdno osnovo v veliki potrošnji. Nimam uradnih statističnih podatkov o dnevni ali letni potrošnji po prebivalcu, vendar si lahko predstavljate: dnevno moram pojediti 3—4 jajca: dva zjutraj, dva popoldne ob pol štirih, pa nisem Anglec! Vem pa, da se mi nikoli ne bo več kolalo po pečenih ali kuhanih jajcih!

starih piščancev. Delajo ročno ali s posebnimi stroji. Večino petelinčkov morajo uničiti, ko so stari en dan. Proizvodnja pohancev v Angliji ni razvita. Z roko pregleda dober strokovnjak na uro 700 piščancev, s strojem pa 200 kom. Valilnica v Garlisle (izp. Kalaju) ima štiri fante, ki so specializirani za to delo!

Cene so različne za piščance. Za jarkice so približno 3-krat višje od petelinčkov. Ravna se po času valjenja. Najvišje cene so februarja — marca, najnižje pa julija. Marca stane ena jarkica-

piščanec okoli 180, julija pa 120 dinarjev! Komercialne valilnice imajo nekoliko nižjo ceno, vendar težje prodajo.

Tako se na tem otoku, ki ni večji od Jugoslavije umetno izvali letno 180 milijonov piščancev. Najmanj 40 milijonov petelinčkov uničijo prvi dan življenja, vzreduje pa 70 milijonov jarkic! Na enega otečana torej odpade 1,4 umetno izvaljena kokoš. Tudi to je zanimivo!

-zo

V tej kratki dobi sem videl okoli dvajset valilnic na področju sev. Anglije in sev. Yorkshira. Ene so večje, druge manjše. Vendar so vse tehnično dobro opremljene: možnost dvojnega gretja, avtomatsko-motorno obračanje jajc, raznovrstni regulatorji za vlago in temperaturo, oprema za pranje in čiščenje itd.

Vse valilnice — selekcijske in komercialne so pod strogo strokovno in veterinarsko kontrolo ministrstva za kmet, in se vsako leto na novo priznavajo. Akreditirane valilnice morajo izpolnjevati mnogo pogojev, ki so predvideni v »Planu za izboljšanje perutninarstva« (PISP), katerega vsako leto izda ministrstvo. Izmed ostalih: urejeni prostori in valilnici, prostor za razkuževanje valilnih jajc, sredstvo za manipulacijo z jajci in piščanci, poseben prostor za določanje spola piščancem, nivo strokovnega osebjata itd. Plan prvi tako določa, kje lahko katera vrsta valilnic kupuje valilna jajca, ki morajo biti 100 odst. od pregledanih kokoši na pullorum.

Večina valilnic ima urejeno službo za določevanje spola dan

NEKAJ KRATKIH

LETALSKI MITING

Aeroklub Ptuj pripravlja velik letalski miting, ki bo v nedeljo, 1. septembra 1957 na ptujskem letališču.

Na novem letalskem mitingu nameravajo ptujski letalci in padalci ljudstvu prikazati nekaj novih, prav zanimivih točk, ki bodo še bolj kot doslej razvele zlasti mladino za naše jadralno in motorno letalstvo in padalstvo.

Kot na prejšnjih mitingih bodo tudi na tega povabljeni letalci bližnjih aeroklubov.

VABILO

Prostovoljno gasilsko društvo Zamušani priredi v nedeljo, dne 21. julija 1957, ob 14. uri pri gasilskem domu

GASILSKO PRIREDITEV

s sledečim sporedom:

1. sprejem gostov,
2. pozdravni govor s predajo motorne brizgalne,
3. mokre vaje domačih članov,
4. simbolične vaje domačih članov in članic v narodni noši.

*

Po sporedu prosta zabava z bogatim srečolovom. Za prigrizek in dobro kapljico preskrbljeno. V slučaju slabšega vremena se prireditve preloži na naslednjo nedeljo.

Vabljeni!

ZIVINSKI SEJEM V TOREK, 16. JULIJA

Prignanih je bilo 138 komadov krav, 71 telic, 93 volov, 12 bikov in 131 konjev. Od tega je bilo prodanih 45 krav, 38 telic, 26 volov, 16 bikov in 70 konjev. Cena

krav je bila od 65—100 din za kg, voli, telice in biki od 100—130 din za kg in konji od 40—115 din za kilogram.

Zivine je bilo dovolj, le kupcev je bilo malo.

SVINJSKI SEJEM V SREDO, 17. JULIJA

Pripeljanih je bilo 40 svinj do 2 let in 100 oddojkov. Prodanih je bilo 19 svinj in 17 oddojkov. Cena oddojkom je bila od 2500—4000 dinarjev za komad in svinje do 2 let od 195—210 din za kg.

Svinjski sejem je bil slabo obiskan.

V MLAKI PRED HIŠO JE UTONILA

Dne 14. julija 1957 je utonila 14 mesecev stara Gregorec Katica iz Žabjeka 31. Utonila je v domači mlaki, oddaljeni 10 metrov od hiše. Njeni starši so pustili otroka brez nadzorstva, tako da je otrok sam zašel v mlako in tam našel smrt.

ZOPET KRAJA KOLES

V soboto, dne 13. julija 1957, je prišla Jela Kramberger iz Radovečkega polja pri Varaždinu v Ormož po osebnih opravkih. Ko je prišla v trgovino »Preskrbas«, je pustila svoje dvokoleso pred trgovino in se v trgovini zadržala 10 minut. Ko je prišla iz trgovine, svojega dvokolesa ni več našla, ker ji ga je Z. I. ukradel in se z njim odpeljal neznano kam. Na takojšnjo prijavo so organi LM še istega dne izsledili storilca in ga predali sodišču.

Število zaposlenih žena je premajhno

NEKATERA PODJETJA NIMAJO RAZUMEVANJA ZA ŽENSKO DELOVNO SILO

Razmerje med žensko in moško delovno silo je v našem okraju zelo veliko. Podjetja zaposlujejo vedno manj ženske delovne sile. V nekaterih podjetjih opravljajo moški takšna dela, ki bi jih lahko opravljale ženske, ali pa jih lahko invalidi.

V Posredovalnici za delo v Ptujju je precej neresenih prošenj za posredovanje službenega mesta. Primanjkuje pa fizične delovne sile, po kateri povprašujejo gradbena podjetja. Precej delavcev bo potrebnih tudi pri graditvi novega dravskega mostu. Tukaj bodo prišle v poštev tudi ženske.

Od oskrbovancev, ki so prejemali oskrbovalnino in bili upravičeni zdravstvene oskrbe, je letos dobilo zaposlitev 228 žensk in 752 moških. Poleg tega pa je zaposlenih tudi 156 žensk in 750

moških, ki niso bili prijavljeni pri posredovalnici. Ob koncu junija pa je bilo nezaposlenih še 173 moških in 261 žensk. Moški so večinoma obrtniki in invalidi, ki ne najdejo zaposlitve.

Izdatki za osebe izven delovnega razmerja, ki so prijavljeni pri Posredovalnici za delo, so zelo veliki. Oskrbovanci dobijo vsak mesec 50 odst. oskrbovalnino. V času od 1. januarja do 1. julija je bilo izplačano 3.070.469 din oskrbovalnine. To so prispevki od Zavoda za socialno zavarovanje. Izdatki za zdravstveno zavarovanje so znašali 1.816.828 din, za stanovanjski prispevek pa 238.581 dinarjev.

Mnogo se govori, da ljudje ne morejo najti zaposlitve, kar pa je povsem neutemeljeno. Gradbena podjetja iščejo fizično delovno silo, ki je primanjkuje. Ta podjetja bi lahko na določenih mestih zaposlila tudi ženske. Lep primer razumevanja za nezapo-

slene ženske je pokazala Tovarna kovinskih izdelkov v Ptujju, ki je zaposlila tudi žensko delovno silo. Tako naj bi delala tudi nekatera ostala podjetja.

V KAKŠNE POKLICE ZELI MLADINA?

Poklicna posvetovalnica je pričela z rednim delom. — Razpisana anketa je pokazala, kaj želi mladina postati. — Pomanjkanje učnih mest. — Vsi fantje žele v kovinsko stroko, dekleta pa v tekstilno in frizersko. — Nekateri ne izpolnjujejo pogojev.

Poklicna posvetovalnica v Ptujju je pričela z rednim delom. Sedaj je popolnoma opremljena, le delovni prostori so nekoliko pretesni. Ne glede na to pa dobro opravlja svojo družbeno funkcijo. V zadnjem času je bil precej velik naval mladine, ki se želi vključiti v uk.

Pred kratkim so po vsej Sloveniji izvedli anketo, s katero so zafjeli vso mladino, ki končuje šolsko obveznost. Ta anketa nam je dala precej jasno sliko, v kakšne poklice se namerava vključiti mladina.

Tudi v ptujskem okraju so izvedli to anketo. Pred anketo je bilo po vseh šolah okrog 50 predavanj, s katerimi je izbran predavateljski kader govoril mladini o poklicih in o usmerjevanju mladine v razne poklice. Anketiranih je bilo približno 2000 mladincev in od tega polovico deklic. Ogromno mladine ostane doma in bo delalo na posestvih. Za ostale pa je značilno predvsem dvoje. Skoraj vsi fantje bi bili radi avtomobilisti, dekleta pa šivilje ali frizerke. Prišlo pa je do večjih težav. Nekateri ne izpolnjujejo določenih pogojev, to se pravi, nimajo dovoljene šolske izobrazbe. Od sedaj naprej bodo sprejeti v uk samo tisti, ki bodo imeli najmanj 6 razredov osnovne šole, ali pa 2 razreda gimnazije. Druga težava je pomanjkanje učnih mest. Tako je n. pr. v okraju razpisanih le troje mest za kovaško

stroko, zanje pa se poteguje približno 30 fantov. Skoraj enako je pri šiviljah in tudi pri nekaterih drugih poklicih. Zanimivo je tudi to, da se 30 deklic poteguje za mesta frizerskih vajenk, med njimi pa ni niti enega fanta. V trgovinsko stroko se je letos prijavilo nekaj več vajencev, kakor doslej. Tudi v tekstilno stroko žele same ženske.

Mnogo je ljudi, ki ne vedo, kakšnemu poklicu naj se posvetijo. Takšnim bo prav gotovo zelo dobro pomagala poklicna posvetovalnica, ki je v Ptujju na Trgu MDB. Tam so psihološki pregledi in razni praktični preizkusi ljudi, ki žele stopiti v uk. Posvetovalnica svetuje po načelu: »Pravega šlova na pravo mesto!« Upamo, da bo uspeh vajencev mnogo boljši.

DNE 17. JULIJA 1957

Cebula 40, česen 80—100, luščeni fižol 40, novi krompir 25, petrišilj 50, rdeča pesa 30, redkev 25 solata endivija 60, zelje v glavah 30, korenček 50, ohrovt 30—40, kuruza l. 40, pšenica l. 35, oves l. 50, proso l. 30, ajdova moka 50, koruzni zdrob 50, surovo maslo 500, zaseka 300, mleko 30, smetana 150, sir komad 30—80, kokoši 350—450, piščanci par 350—450, jabolka 40—50, jajca 15, ječmenova kaša 80, domači kis 25, marelice 50—60, slive 40—60, hruške 70, paprike 150, fižol v stročju 70, ječmen 40, semenska ajda 60, med 300.

Ptuj — Pogled nanj s terase nove zgradbe u Trstenjakovi ulici

VLADO KLEMENČIČ:

Bliža se železna cesta...

LOVRO: In še marsikaj drugega dobrega bo napravila železnica zlasti za nas Slovence. Ali nas ne bo ravno železnica v prihodnje povežala, da bomo trdna narodna enota, samostojen narod? Od naše najsevernejše meje skozi osrčje bodoče zedinjene Slovenije, skozi Ljubljano, pa do našega Trsta, bo peljala železna cesta. Od te glavne proge pa se bodo židale v naslednjih letih še nove tudi na zahod in vzhod in povežale vse brate slovenskega rodu. (V rodoljubnem navdušenju.) Še več: nove železniške proge nas bodo sklenile še z drugimi slovenskimi narodi. In tako se bomo z združenimi močmi laže upirali grabljevemu Nemcu, ki hoče ravno s to železnico zagospodariti nad našo zemljo, kakor je še do lani gospodaril nad našimi kmeti nemški graščak, kaj ne, stric Tomaž? Toda naš

kmet je končno le odvrzel grajski jarem in danes pogumno gleda v prihodnje dni. Tako se bo sčasoma ves naš mili slovenski narod otresel vsiljivih tujih varuhov in postal gospodar na lastni zemlji.

POSTAR: Tako je, gospod dohtar! Ziveli Slovenci!

TONE: Ali ne vidite, kako drvimmo. Hiše in drevesa kar svigajo mimo. Kmalu bomo v Ljubljani.

TOMAŽ: Se že vidijo mestni stolpi in hiše.

(Vlak vozi počasneje. Zvižg lokomotive.)

VEČ GLASOV: Vlak se ustavlja! Glejte, koliko ljudi nam naša v pozdrav! In vse v venci in zastavah!

(Vlak se ustavi. Godba na pihala igra koračnico. Živio-klici množice.)

K O N E C

Andrej Kovač, bibliotekar:

Ljuba Prener, Ignac Kopriec, Zmago Svajger

OBJAVA

Ptuj in okolica v pesmi in povesti

Doslej smo poznali dve slovenski pisateljici, ki sta v svojih delih uporabljali ptujske motive. Najprej smo se srečali z Leo Fatur in njegovo romantično zgodbo »Zvonjenje v gozdu pri Ptuj«, nedavno pa nas je Ilka Vaštetova seznanila z življenjem in boji naših prednikov v ptujskem območju, in sicer v zgodovinskem romanu »Svet v zatonu«. Tretja slovenska književnica, ki se je sicer le bežno dotaknila našega mesta, pa je LJUBA PRENER, rojena 19. junija 1906 na Fari pri Prevaljah. V letih 1919-1922 je obiskovala prve tri razrede na ptujski gimnaziji, nakar je odšla v Celje, kjer je končala četrti razred. Po mnogih gmotnih težavah in ovirah je leta 1930 maturirala v Ljubljani, kjer je 1936 končala tudi pravne nauke. Danes živi v Ljubljani in opravlja odvetniško službo. Njen roman iz dijaškega življenja »TROJICA« je izšel leta 1929 in je posvečen prijatelju mladine, nekdanjemu ravnatelju ptujske gimnazije dr. Josipu Komljanču, ki je umrl med okupacijo na svoji »Trefovini« v Rogoznici.

Omenjeni roman opisuje »boje in zmage« dijakov Toneta Potokarja, ki se je na celjski gimnaziji vpisal v osmi razred. Prej pa je študiral v Ptuj, dokler se ni naveličal onega gnezda, to je našega obdravskega mesta. Delo opisuje v glavnem dijaško življenje v Celju in se le nekoliko spomni na častitljivo ptujsko gimnazijo, na njenega direktorja in profesorje »Trojica« sestavljajo razen Potokarja še dva dijaka in vsi trije so zaljubljeni v dijakinjo Dano Sterletovo, ki je morala umreti v cvetu nežne mladosti, ko je dočakala komaj devetnajsto pomlad. »Vse mine, mladost in ljubezen, le ti, pesem slovenska, ti si vedno mlada in lepa!« (Str. 83).

Naslednji pisatelj IGNAC KOPRIVEC pa je napisal knjigo: »KMETIJE VCERAJ IN DANES«, narodopisne črtice iz Slovenskih gor. Delo je založila hranišnica pri Sv. Lenartu v Slov. goricah leta 1939. Koprivec je bil rojen 26. junija 1910 pri Sv. Andražu, v vinorodnem kraju, na levem bregu Pesnice. Knjiga, ki so jo oblasti v stari Jugoslaviji prepovedale, vsebuje krajše sestavke iz kmečkega življenja. Pisatelj biva v njej med drugim tudi takratne družbene razmere po vaseh v Slov. goricah.

Vsebinsko so črtice razvrščene po štirih letnih časih in so precej krepke in naturalistično napisane. To so predvsem ljudski običaji ob raznih priložnostih, ki jih je nemalo skozi vse leto, od Novega leta naprej. Toda to »vasko idilo« kalijo gospodarska kriza in izterjevalci davkov, ki hodijo od hiše do hiše... Značilne so zlasti pesmi predic (prelje), posebno ona o gospodarjih:

»Frančka Čeha sprejeli smo zdaj, ki iz Ločiča priša je v ta zvoleni kraj.

Si travnik navaža, no gliha zemljo, sena mu ne manjka, še v dnar mu de šlo.«

Šaljiva je tudi tista pesem o preliji »Ki tenka je kot jetika, suha kak lopata...« Nekoč so v teh krajih gojili mnogo lanu, iz katerega so izdelovali domače

platno. Tovarniško platno pa je ta domači izdelek izpodrinilo in tudi pridelovanje lanu se je opustilo. Le stare lanišnice še tu in tam spominjajo na tiste čase.

Vsako pomlad je prišlo v deželo novo življenje. »Zidanice so se prijazno nasmehle na bregovih, v vrhah pa je vstalo življenje.« (Str. 67.) Začela so se prva dela v goricah, rez, kop in drugo.

Prevzamajo nas tudi lepi opisi krajev v dolini Pesnice, »ki se po neštevilnih zavojih vleče sredi obširnih travnikov proti Ptujskemu polju.« Po sosednjih gričih pa so raztresena mnoga vinogradniška naselja, med njimi »Sveti Urban, mogočen čuvar Slovenskih goric na južni strani... Ob grič na zapadni strani Pesniške doline pa se stiska majcena cerkev Sv. Bolfenka.« (Str. 94.) V ostalem pa so tu tudi »obubožane vase in siromašni vrhi, kjer životarijo viničarji in želarji...« (Str. 96.) Značilni za to pokrajino pa so med drugim tudi »jagnedi ob cestah.«

Nato nas pisatelj vodi naprej skozi poletje in jesen ter nam slika delo in navade, ki so razširjene med prebivalci Slovenskih goric v teh dveh letnih časih.

Uvodne besede h Koprivčevim »Kmetom včeraj in danes« je napisal ZMAGO SVAJGER, ki je izšel iz delavske družine, oče je bil namreč zaposlen pri opekarni v Zabjaku pri Ptuj. V stari Jugoslaviji je Svajger končal v Ptuj meščansko šolo, v Mariboru pa učiteljsko, nato pa je služboval kot učitelj v Slovenskih goricah, med drugim na Polenškem in v Trnovski vasi. Med okupacijo je

padel v Ljubljanski pokrajini pri izvrševanju partizanske službe.

Omenjene uvodne besede so slavonspej Slov. goricam, ki pa jih pisec ne gleda samo v njenih prirodnih krasotah, temveč tudi v njeni bedi in siromaštvu, ki ga razodevajo ljudje v teh krajih, tako viničarji in kočarji. Pisec poveličuje slovenjogoriško ljudstvo, ki je ohranilo svoje značilnosti »v pesmi, v narodnih običajih in navadah, v vražah, v krepkih ljudskih pregovorih in v bogatem zakladu domače govornice.«

Toda gospodarska stiska je vedno večja in marsikaj se je zaradi

KULTURA in PROSVETA

tega spremenilo v narodnem čustvovanju in načinu ljudskega življenja.

Svajger je napisal tudi »DOMAČIJO«, ljudsko zgodbo v treh dejanjih, ki je izšla pri založbi Ode v Ljubljani leta 1940. Dejanje te igre je postavljeno v čas, ko se bliža konec prve svetovne vojne. Ljudje, ki nastopajo v tej igri, so »neupogljivi, neizprosnosti in elementarni kakor zemlja sama.« Take jih je izoblikovala zemlja, ki jih redi; zemlja, ki je del njih samih; zemlja, brez katere ni življenja, iz katere kali vse in se vanjo vrača...« (Iz uvoda k igri.)

Kraj dejanja pa je »slovenjogoriška vas na Zuranovini«, kjer gospodarita kmetici Kata in Mica. Če bi ti dve vsaj navidez dale prepisati domačijo na študenta Metoda, sina njunega brata in učitelja Mihala Zurana, bi mu kot edinemu možskemu na posestvu ne bilo treba iti k vojakom. Toda bojazen in priklenjenost obeh žensk na zemljo je premočna... Metod mora na vojsko, kjer pade na bojišču. Značilne so Metodove besede: »Ali je več vreden grunt, ali življenje mladega človeka?« (Str.

Kuratorji študentskih domov in menz univerze v Ljubljani objavljajo pogoje za sprejemanje študentov in študentk univerze, višjih šol in akademij v popolno oskrbo v študentske domove v Ljubljani za študijsko leto 1957-58.

Studentje-novinci z dovršeno popolno srednjo šolo vložijo:

1. prošnjo, kolkovano s 30 din državne in 20 din občinske takse,

2. overovljen prepis maturitetnega izprijčevala,

3. potrdilo o premoženjskem stanju staršev (ne posrila), iz katerega morata biti razvidna davčna osnova in davek za tekoče leto,

4. priporočilo mladinske organizacije,

Nadalje objavlja:

Prošilci za individualne subvencije za hrano v študentskih menzah v Ljubljani vlagajo za študijsko leto 1957-58 nekolikovanane prošnje z naslednjimi podatki oziroma prilogami:

Studentje-novinci z dovršeno popolno srednjo šolo oddajo svoje prošnje (osebno ali po pošti) najkasneje do 31. julija 1957 na naslov: Osrednja študentska menza v Ljubljani, Miklošičeva cesta 12.

1. Prošnja naj vsebuje kratko pojasnilo o gmotnih razmerah v družini, zlasti o številu nepreiskrbljenih otrok.

2. Priložiti je treba potrdilo o premoženjskem stanju staršev, iz katerega bo razvidna

pravna osnova in davek za tekoče leto. Če so starši v delovnem razmerju ali upokojevc, je treba priložiti tudi potrdilo o njihovih mesečnih prejemkih.

3. Stipendisti naj priložijo potrdilo o višini stipendije, ki jo prejemajo.

Studentje, ki že obiskujejo univerzo, višjo šolo ali akademijo, pa poleg zgoraj navedenega predložijo še potrdilo o opravljenih izpitih od prvega vpisa dalje in potrdilo, da so izpolnili pogoje za vpis v naslednji višji letnik.

Prošnje oddajo pri združenjih posameznih fakultet najkasneje do 30. septembra 1957.

(Po Ljudski pravici)

5. zdravniško spričevalo,

6. izpolnjeno »vprašalno polo za sprejem v dom«, ki jo dobijo pri upravi Studentskega naselja pod Rožnikom v Ljubljani,

7. dopisnico za odgovor s točnim naslovom.

Studentje, ki že obiskujejo univerzo, višjo šolo ali akademijo, priložijo svoji kolkovani prošnji vsa potrdila kot novinci pod točko 3., 5., 6. in 7., razen tega pa še:

Potrdilo o opravljenih izpitih od prvega vpisa dalje do vključno 30. junija 1957, iz katerega morajo biti razvidni datumi in ocene opravljenih izpitov.

Priporočilo ZŠJ.

Otroci padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja priložijo še potrdilo Zveze borcev.

Prošnji, ki ne bodo opremljene z vsemi zgoraj navedenimi prilogami, ne bomo reševali.

Prošnje vlagajte osebno ali po pošti na naslov: Studentsko naselje pod Rožnikom, Ljubljana, Levčeva ulica, do vključno 31. julija 1957

pravna osnova in davek za tekoče leto. Če so starši v delovnem razmerju ali upokojevc, je treba priložiti tudi potrdilo o njihovih mesečnih prejemkih.

3. Stipendisti naj priložijo potrdilo o višini stipendije, ki jo prejemajo.

Studentje, ki že obiskujejo univerzo, višjo šolo ali akademijo, pa poleg zgoraj navedenega predložijo še potrdilo o opravljenih izpitih od prvega vpisa dalje in potrdilo, da so izpolnili pogoje za vpis v naslednji višji letnik.

Prošnje oddajo pri združenjih posameznih fakultet najkasneje do 30. septembra 1957.

(Po Ljudski pravici)

Prošnje oddajo pri združenjih posameznih fakultet najkasneje do 30. septembra 1957.

Priporočilo ZŠJ.

Otroci padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja priložijo še potrdilo Zveze borcev.

Prošnji, ki ne bodo opremljene z vsemi zgoraj navedenimi prilogami, ne bomo reševali.

Prošnje vlagajte osebno ali po pošti na naslov: Studentsko naselje pod Rožnikom, Ljubljana, Levčeva ulica, do vključno 31. julija 1957

MESTNI KINO ORMOŽ predvaja 19. do 22. julija francoski barvni film »LUKRECIA BORGIIJA« (mladinci izpod 16 let ni dovoljeno) in od 23. do 25. julija ameriški film »KOMU SONCE SVETI«.

MESTNI KIN OORMOŽ predvaja od 20. do 21. julija italijanski film »ON IN SEDEM RAZBOJNIKOV«, v sredo 24. julija ameriški film »OŽENIL SEM ČAROVNICO«.

KINO MAKOLE predvaja od 20. do 21. julija ameriški film »SUZNJA PRETEKLOSTI«.

KINO VIDEM predvaja od 20. do 21. jul. film »NAJBOLJŠA LETA NAŠEGA ŽIVLJENJA«.

KINO MAJŠPERK predvaja od 20. do 21. julija ameriški film »KO PRIDE ZIMA«.

KINO MURETINCI predvaja 20. in 21. julija argentinski film »MOTNE VODE TEKO«.

KINO DORNAVA predvaja od 20. do 22. julija mehiški film »VEDNO IVOJAE«.

Dnevni spored za nedeljo, dne 21. julija 1957

6.00-7.00 Narodne in domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro — vmes ob 6.05-6.10 Poročila in vremenska napoved. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski kolektor in pridivite davek. 7.35 Zabayne melodije. 8.30 Mladinska radijska igra — Pearl buck: Len-Mej (ponovitev). 8.18 Slovenske narodne in umetne pesmi. 9.45 Se pomnite tovariši... — Milica Ostrovska: Tudi na severni meji je zagorelo. 10.15 Kar radi poslušate (pisan glasbeni spored). 11.10 Opoldanski orkestralni spored. 12.00 Od Johanna Straussa do Irwinga Berlina (Koncert zabavne glasbe). 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila. 13.15 Zabayna glasba, vmes reklame. 13.30 Za našo vas. 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila. 15.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 16.00 Zvone Kržišnik: Po stopinjah Prežihna potopisca. 16.30 Državno atletsko prvenstvo za posameznike in Mednarodna veslaška regata na Bledu. (Prenos reportaž s stadiona ob Titovi cesti in z Bleda). 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Na večer nred Dnevnom vsitaje: a) Pesmi vstaje. b) Ivan Ferić: Le vkup, uboga gmajna. 21.00 Novi posnetki iz našega arhiva operne glasbe. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Zapeleimo! 22.55 Poročila. 23.00-23.15 In 23.30-24.00 Oddaja za jutro (prenos iz Zagreba).

Ob sobotnih popoldnevih in nedeljah pridite na oddih v »Dom ob Dravinji« pri Makolah

Razpis

Uprava splošne kmetijske šole Turnišče pri Ptuj bo sprejela v šolskem letu 1957/58 največ 30 gojencev in 20 gojenke.

Namen šole je nuditi mladini, ki bo ostala doma na kmečkih gospodarstvih, mladini iz državnih posestev in kmetijskih zadrug, primerno kmetijsko in gospodinjstvo strokovno izobrazbo. Šola traja eno leto. Pouk prične 15. septembra in konča 15. junija v naslednjem letu. Po končanem pouku, od 15. junija do 31. julija, opravljajo učenci praktična dela na posestvu šole. V tem času opravijo tudi zaključne izpite in strokovne ekskurzije.

Kot redni gojenci se lahko vpišejo vsi, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

a) fantje in dekleta kmečkega porekla stari najmanj 16 let, prednost imajo starejši;

b) tisti, ki so uspešno končali 6 razredov osnovne šole. Prednost imajo oni, ki so z odličnim ali prav dobrim uspehom končali kmetijsko-gospodarsko (nadaljevalno) šolo;

c) zavezati se morajo, da bodo sami ali s pomočjo kmetijske zadruge ali druge ustanove plačevali mesečno 3000 dinarjev;

d) biti morajo duševno in telesno popolnoma zdravi z neporečno preteklostjo.

Kandidati naj vložijo lastno-ročno spisane prošnje, kolkovane s 30 dinarji, v času od 1. avgusta do 1. septembra 1957 na naslov: Splošna kmetijska šola Turnišče pri Ptuj, pošta Ptuj, Zagrebška cesta 51a.

Priloge k prošnji:

1. izpisek iz rojstne knjige
2. zdravje šolsko spričevalo
3. zdravniško potrdilo o duševnem in telesnem zdravju
4. izjava staršev o rednem mesečnem plačevanju celotne ali delne oskrbovalnine
5. uradna izjava kmetijske zadruge ali druge ustanove, da bo redno mesečno plačevala celotno ali delno oskrbovalnino (stipendijo).

Gojenci in gojenke imajo popolno oskrbo v domu šole.

Zaključni izpit, opravljen na šoli, velja kot teoretičen del strokovnega izpita za zvanje kvalificiranega delavca kmetijske stroke.

Pohitite s prijavi! — Podrobna pojasnila daje pisarna šole.

KMETIJSKO DELO

Kmetovalci!

Pošiljajte svoje sinove v kmetijsko šolo Turnišče pri Ptuj. Omogočite jim, da se strokovno izpolnijo. To bo koristilo vašemu gospodarstvu, njim kot bodočim gospodarjem in tudi naši skupnosti.

Gospodinjje!

Pošiljajte svoje hčere v kmetijsko šolo Turnišče pri Ptuj. Strokovno izobražene in razgledane bodo mnogo lažje opravljale svoje odgovorno delo na kmečkem gospodarstvu, v družini in v gospodinjstvu.

Kmetijske zadruge!

Socialistična gospodarstva!

Spodbujajte mladino, da se strokovno izobrazi! Nudite ji moralno in materialno pomoč. Z boljšim strokovnim delom na lastnih gospodarstvih in odgovornim delom v zadrugi organizaciji in na socialističnih gospodarstvih bo odlično pomagala k hiterjšemu napredku v kmetijski proizvodnji.

Dekleta pri delu v šolski kuhinji

Dežurni zdravniki v Ptuj

dr. Matko Mrgole, Bezjakova 6, telefon 80
ponedeljek, 22. jul., od 7. do 7. ure (republ. pr.)
sreda, 24. julija, od 16. do 7. ure;
ponedeljek, 29. julija, od 16. do 7. ure.

dr. Ladislav Pirc, Znidaričeva 2, telefon 73
torek, 23. jul., od 16. do 7. ure;
sobota, 27. jul., od 12. ure;
nedelja, 28. jul., od 7. ure do 29. jul.;
torek, 30. jul., od 16. do 7. ure.

dr. Ivo Medved, Ljutomerska 25, sobota, 20. jul., od 12. ure;
nedelja, 21. jul., od 7. ure do 22. jul.

dr. Franc Rakuš, Ormožka 24, petek, 19. jul., od 16. do 7. ure;
petek, 26. jul., od 16. do 7. ure;
sreda, 31. jul. od 16. do 7. ure.

AVGUST

dr. Franc Rakuš
četrtek, 1. avg., od 16. do 7. ure;
torek, 6. avg., od 16. do 7. ure;
petek, 9. avg., od 16. do 7. ure;
ponedeljek, 12. avg., od 16. do 7. ure;
sreda, 14. avg., od 16. do 7. ure;
petek, 16. avg., od 16. do 7. ure;
sobota, 17. avg., od 12. ure;
nedelja, 18. avg., od 7. ure do 19. avg.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Francoski zavezniki, posebno tisti, ki še sami niso opravili s kolonialnimi nazori, so vedno stali na njeni strani in podpirali trditve, da gre »za francosko notranjo zadevo«. Toda mnogi

Fluorografiranje v Ptuj so se moški in ženske radi odzvali

sedaj odklanjajo take nazore. Tam, kjer divja prava vojna že mnogo mesecev, morajo poseči Združeni narodi, posebno še, če so v nevarnosti načela o človečanskih pravicah, ki jih tudi v Franciji sicer tako poudarjajo.

Pripomnimo naj še, da so napredne, leve sile v parlamentu prav te dni znova zahtevale, naj vlada prizna alžirsko nacijo in pravico do alžirske neodvisnosti. Toda kaj, ko prevladuje v parlamentu bolj mnenje »bojevitih krogov«. Kot kaže, jih poučen primer v Indokini ni ničesar naučil.

Britanska vlada je zadnje čase pomaknila ciprsko vprašanje »s slepega tira«, ker se pač bliža zasedanje GS. Grčija je namreč že uradno zahtevala, naj ga vključijo v dnevni red! V Atenah opozarjajo, da bodo zadevo zaosttrili. Nastopil bo kot priča o mučenju ciprskih Grkov v britanskih ječah in koncentracijskih taboriščih sam nadškof Makarios!

Značilno je, da je londonska vlada sedaj pripravljena pominiti se s predstavniki ciprskih Grkov in Turkov o ciprski samoupravi na podlagi take ime-

novanih Radcliffovih načrtih ustave. Ne nasprotuje tudi temu, da bi v grški delegaciji bil nadškof Makarios.

Vendar dopušča še vedno več poti, med drugim tudi tisto, ki so jo grška vlada in ciprski Grki odločno odklonili — podelitev otoka v grški in turški del. Toda če poslušamo turške uradne kroge, kako se zavzemajo le za to »rešitev«, se nam nehoti vsili mnenje, da v Londonu odobravajo tako pot in da turška diplomacija dobiva prikrite injekcije prav od tod.

Anglija bi v tem primeru ohranila svoja oporišča. V skrajnem primeru bi prišla v roke Atlantskega pakta, toda britanski vojniki bi ostali tam, kjer so po Hardingovih ukazih izvrševali nič kaj junaška dela!

Zadnje dni se širijo govorice, da bodo Angleži morda preemstili svoja oporišča s Cipra v Kenijo. To naj bi bil hkrati dokaz, da bi gornja varianta odpadla. Toda nekaj zanesljivega, otipljivega ni. Kaj bodo odgovorili na zahteve ciprskih Grkov o samoodločbi, četudi šele po določenem roku »prehodne samouprave«? V tem je namreč bistveno vprašanje....

V platneni vasi vihra zastava

Pri Lovrencu na Dravskem polju tudi letos, že tretje leto po vrsti, taborijo obvezniki predvojaške vzgoje. V jelševem gozdu ob Polskavi se svetlikajo šotori že od 7. junija in bodo tam stali še do 15. avgusta t. l. 1500 mladincev se bo še dolgo spominjalo na tam preživete dni. Okrog 900 mladih ljudi je že bilo tam na taborjenju, med njimi pa so se zopet najbolj izkazali srednji mladinci. Te dni je prispela v tabor nova skupina iz Ivanjkovec, Miklavža pri Ormožu, Ptuj, Makol, Zetel, Stari in od drugod.

Prav vsem, ki še niste videli platnenega naselja pri Lovrencu in si takih domov in življenja v gozdu ne morete predstavljati, da se vam dečki ob odhodu zdoma na taborjenje kar smilijo, bi rad vsaj v kratkem na tem mestu, prikazal, da se vaši sinovi v novem načinu življenja, tukaj ob počasnem Polskavi, v platnenih domovih, na velikih pašnikih — ve-

so v ta namen pripravljene razne naprave. Vročina je vedno hujša, bliža pa se tudi opoldne, obed, oddih in nov popoldnevni spored...

Okusno pripravljen obed se kar prileže. Taborni kuharji so pravi mojstri. Hrana je obilna in tečna. Mi smo siti in zadovoljni, skla-

da razpravljajo tudi o moči, delu in slabostih mladinskih organizacij in ni čudno, če pade kritika, da ta ali druga mladinska organizacija v Slovenskih goricah ne zna pridobiti mladine za organizacijo, če organizacija v občini Lesje toži nad težavami itd. Hitro mine tudi popoldne, saj ostane poleg vsega še dovolj časa za poslušanje radio, oddaj, šahiranje, roketmet, nogomet, kopanje itd. Mlademu med mladim pač ne more biti dolgčas...

Dan se počasi nagiba k zatonu. Večerja že čaka. Dečki postajajo utrujeni. Nagibali in naskakali so se, silili mnogo vsega in večino si je bilo potrebno zapomniti. Ta ali oni se je mimogrede še spomnil na dom in domače skrbni in dneva je bilo konec, kot bi trenil. Kot jutraj budnico, zvečer za trobi k počitku in kmalu se pomirni vihar mladega življenja pod belimi strehami za večino, le za nekatere ostane tudi za ponoči nekaj skrbi — nočna straža in dežurstvo. Tudi njim hitro mine noč in nov dan prinese nove skrbi, novo delo in tudi novo veselje.

Dragi bralec, sedaj vsaj približno veste, kako je pri nas. Prav bo, če boste prišli v nedeljo obiskat svojega dečka in se boste prepričali, da je v platnenem naselju ob Polskavi, pri lovrenški gmajni prav živahno in da nam tudi tukaj dnevi prav hitro minevajo.

Iz naših mest, domov in vasi

PTUJ

PROSLAVA DNEVA VSTAJE

Kakor vsako leto, tako bomo tudi letos proslavili republiški praznik dan vstaje.

Proslavo organizira Mestni odbor Zveze borcev, Ptuj, in bo v soboto, dne 20. julija, ob 20. uri na igrišču pred kulturnim domom na Vičavi s kratkim kulturnim sporedom. Igrala bo tudi ptujška godba na pihala.

Vabimo vse člane ZB in ostale državljane, da se proslave v čim večjem številu udeležijo. Ker ne bo povorka, je zbirno mesto pred kulturnim domom na Vičavi.

Kri so darovali

Kokol Ivan, Šprah Ljubica, Toplak Marija, Bezjak Franc, Levičnik Anton, Bezjak Alojz, Bajgot Ivan, Zgeč Franc, Brus Franc, Ljubec Franc, Ljubec Neža, Habjanič Anton, Merc Rozalija, Podgoršek Marica, Selinšek Ana, Kekec Liza, Čeh Marija, Bedrač Jožef, Marol Alojzija, Merc Genovefa, Habjanič Juljana, Vidovič Liza, Kokol Marija, Pernek Marija, Drevenski Marija, Kranjc Juljana, Šmigoc Marija, Petrovič Liza, Pfajd Ljilka, Kranjc Jože, Tonejc Stane.

Ptujška bolnišnica se vsem lepo zahvaljuje.

SE MLADI, PA ŽE NAVDUŠENO IGRAJO ZA DENAR

Že dolgo časa opažamo v ptujškem parku nekatere Ptujčane, med njimi tudi vavence, kako presede svoj prosti popoldanski čas, sklonjeni nad karte in kvartajo

ure in ure. Če kdo kvarta zato, ker mu je dolg čas, je razumljivo, toda če ljudje strastno igrajo za denar, je to nedopustno. Ukoreninjena strast se da težko odpraviti in čez leta ne bodo igrali samo za dinarčke, temveč bodo zapravljali denar na veliko. Nekateri fantje so še mladi in se da še veliko napraviti. Kaj pravijo k temu starši in kaj mladinska organizacija?

GORIŠNICA

OB DNEVU VSTAJE

V nedeljo, dne 21. julija bo v Gorišnici ob 15. uri pri združenem domu prireditve, ki jo pripravlja za Dan vstaje Občinska organizacija ZB NOV z namenom — ljudstvu razvedrilo, ob tej priliki pridobljena denarna sredstva pa za zgraditev spomenika padlim borcem.

Obširen kulturni program, godba, ples, nogometna tekma »težkih« in »lažjih«.

Kot v Ptuj, bodo tudi po občinih proslave in prireditve za Dan vstaje.

Fantje, ne tako

Potniki, ki se vozimo od Velike Nedelje v Ptuj in Kidričevo, smo večkrat pričali prizorom na postaji

Velike Nedelje, pa tudi na vlaku, ki ne delajo časti skupinici naše mladine. V svoji objestnosti nekateri mladi ljudje nikakor ne morejo pustiti na miru drugih sopolnikov. Z raznimi, vse prej kot dostojnimi opazkami nadlegujejo druge, zlasti starejše ljudi. Posebno eden jim je stalna tarča. Voz se kakor oni vsako jutro v službo in je miren in dostojen državljan. Ne razumemo, kaj jim je storil, da se obrača proti njemu njihova pobalinska razposajenost. Možno nam je potožiti, da ga ti fantje nadlegujejo tudi na cesti, ko gre domov ali zdoma.

Vprašujemo te fante-delavce: ali nimate prav nobenega človeškega ponosa in delavske zavesti, da žalite sočloveka in sovaščana, ki živi pod istimi pogoji kot vi in se trudi kot vi, da si služi svoj kruh? Fantje, le ostanite veseli in živahni, toda, kar je v vas prekipajoče sile, ji dajte, da se bo izživljala na drug, kulturnejši način, ne tako! Če to pisanje ne bo pomagalo, bomo prišli na dan z imeni.

JAVNO STRANIŠČE V PTUJU OBNOVLJENO

Dne 21. jun. je bilo nad mestno tržnico v prostorih nekdanjega neurejenega in skrajno nehygieničnega stranišča otvoreno obnovo in nekoliko modernizirano javno stranišče. Pred obnavljanjem je bilo šest mesecev zaprto, ker je bila zaradi ogromnega števila muh velika nevarnost okužitve živil na živilskem trgu. Pobudo za obnovo stranišča je dala mestna Komunalna, Obč.O Ptuj je bil investitor, delo pa je opravilo podjetje »Drava«, ki je tudi pripravilo načrte za obnovo. Stranišče je za sedanje razmere dovolj veliko, računajo pa, da bo kmalu postalo premajhno. V stranišču je uvedena dežurna služba. Dežurni skrbi za red in straniščih in pobira tudi prispevek za uporabo (5 din), kar je potrebno za redno vzdrževanje stranišča. Dogodilo se je že, da so nekateri surovi moški vdrli v stranišče, niso hoteli plačati in končno še ponesnažili stranišče. Mislimo, da takšni ljudje zaslužijo vse prej kot naziv kulturnega človeka.

Kurirji so prišli po živali in pustili potrdilo o resničnem odvzemu, ki je bilo odlično ponarejeno. Partizani pa so kmalu dobro plačali živino, ker jim navadno ni manjkalo denarja.

PO BITKI PRI DUHU

Iz komande III. sektorja sta prišla na 8 TV postajo Švigi in Čičko. Za komandirja so postavili Lutra Rudija — Borisa. Ranjeni borci so se pod težkimi pogoji zdravili na Dravskem polju, v Župečji vasi in Pleterjih. Srdan pa v bližini Ptujake gore. Zanj so bila težko dosegljiva zdravila. Skrb zanj so poverili »Zorici«, ki mu je s skrbno nego in s pomočjo dobrih ljudi ohranila življenje.

PRIDOBITEV RADIOAPARATA

Na Ptujski gori so kurirji v začetku decembra 1944 v otroškem vrtcu zaplenili radio, učiteljce pa izgnali v Nemčijo. Radio je bil na baterije. Tovariš Žunkovič, delavec iz Narapelj, z ilegalnim imenom »Jelena« je nosil polnit akumulator.

Na 8 TV postaji je pridobil radio dobro služil, ker je kurirje sproti obveščal o dogodkih v svetu.

MESO

Poleg živilskih kart, ki so jih kurirji večkrat zaplenili in razdelili po vaseh in zato dobili hrano — so dobivali tudi hrano skoro povsod brez živilskih kart, kamor jih je pač zanesla pot, seveda pa so bili dobro poučeni, kateri ljudje so zanesljivi in naklonjeni osvobodnemu gibanju.

Najvažnejša hrana je bila poleg kruha — meso. Kmetje so bili v tem pogledu zelo velikodušni. Kurirjem so javljali, kdaj naj pridejo po svinjo ali telico, ki so jo Nemci predvideli za oddajo. Namesto Nemcem so jo namenili našim borcem.

R. V.

Na terenski vojaški postaji 8 TV

ŠVABOM NI BILO DO BOJA

Sredi meseca septembra 1944 je odšla patrulja na zvezo s Pohorjem. Na Dravskem polju so kurirji pričakovali patruljo lovrenških žandarjev, ki pa se je borcem izognila. Zandarji so zavili s ceste h koruznim njivam, takoj ko so zagledali kurirje. S tem so dokazali, da jim ni bilo do boja. Kurirji pa so mirno nadaljevali pot proti Pohorju. Sami se v boj niso spustili zaradi poverljivih pisem in predmetov, ki so jih prenašali in v tem primeru ni bilo primerno začeti z bojem in tvegati, da pridejo dokumenti sovražniku v roke.

IZDAJA

Najtežji udarec je postaja utrpela 27. septembra 1944, ko je Osterbergerjeva iz Ptuj, ki je imela v Halozah vinograde — izdala, da pod šotori blizu Sv. Duha taborijo v šumi partizani.

V zgodnjih jutranjih urah so Nemci zasedli vsa pota ter napravili s približno 750 SS-ovci in policijski obroč v bližini 8 TV postaje. Sto dvajset mož pa je odšlo v streljih v šumo.

Na postaji je bilo takrat 17 kurirjev in ena kurirka. Stalnih je bilo dvanaest, a žal za borbo slabše oboroženih; predvsem je primanjkovalo streliva. Med šestimi, ki so se zadrževali tedaj začasno na postaji, je bil komisar V. rejeleje linije III. sektorja tov. »Zoran«.

Kurirji so na vrhu hriba zavzeli položaj za sprejem borbe, ker drugega izhoda ni bilo. Položaj pa ni bil ugoden, zato so se morali prebiti na sosednji grič.

Med hribčkoma so postavili zasledo, komandir »Ivana«, Andrej, Mirko in Zoran. Drugi so zavzeli položaj 150 m vstran.

Ko so Švabi opazili partizane, je 120-ovcev jurišalo na partizane. Na 8 do 10 m iz zasede so počile angleške ročne bombe naših kurirjev ter naše brzostrelke.

Izenašeni so Nemci prešli v umik. Iz bližnjih hribov so se oglašili nemški minometalci in mitraljezi. Borba med partizani in štiridesetkrat močnejšim sovražnikom se je hitro razvijala.

Da bi borci vnesli med Nemce paniko, so začeli z vzklikanjem, kakor da jurišajo, v resnici pa so se hitro pomikali proti borbem na sosednjem griču.

Borba je trajala pol ure. Bila je neizproсна, brez zakonov, brez izgledov na zmago zaradi streliva, ki je zmanjkovalo. Vendar so naši imeli le enega ranjenega. To je bil Andrej, ki je dobil izstreljek pod očesom.

Zaradi silne premoči so se kurirji začeli umikati proti jugu. Naleteli so na dve zasedi. Drugi je odprla proti njim močan ogenj, zato so krenili po največji strmini v Pristavo. Ob vzhodu hriba so veseli ugotovili, da

so vsi zdravi, razen Andreja, ki pa je bil le laže ranjen z izstrelkom na obrazu. Krenili so naprej. Trikrat so preplavili Dravinjo in prišli na glavni cesti v past močnim švabskim zasedam.

Kurirji so uporabili zadnjena boja, predno so padli hrabri komandir 8 TV postaje Petrovič Stane-Ivan, Andrej, Zvonko in Tone. Težko ranjene Cirila, Ivana in Jožeta so Švabi ujeli in odpeljali. V vodo sta se skrila Jošt in Hinko. V šumi so se poskrili drugi borci z Zoranom, Ljubinka pa v koruzni njivi, kjer se je postavila med delavce.

Laže ranjena Mirko in Metod ter zdravi Boris, Bogomir, Branko in Iztok so pobegnili. S seboj so nesli težko ranjenega Srdana. Ti so nosili s seboj še vso pošto.

Nemcev je padlo nad trideset, ranjenih je bilo sedemindvajset. Na preživele borce je po bitki legla težka žalost za izgubljenimi. Klonili se niso. Že čez štiri dni so se sestali pri Duhu, ki so ga od takrat naprej imenovali »Hudi Duh« — Boris, Bogomir, Branko, Hinko in Jošt. Spet so postavili zvezo in začeli z delom. Med prvimi njihovimi načrti je bil oni, ki je pomenil maščevanje izdajalki, ki je prizadajala smrt junaškim borcem. Prav kmalu so jo ujeli in likvidirali.

PRED OSVOBODITVIO

Ko so bili kurirji: Bogomir, Srdan in Jura podnevi 1. aprila 1945 na Hajdini — je bilo tam polno umikajočih se nemških vojakov. Partizani so nekemu vodilnemu »vermanu« odnesli pištolo, strelivo in uniformo. Ob povratku skozi Apače pa so zaplenili še eno puško in pištolo.

Sredi aprila se je premikala nemška kolona od Apač proti Ptujski gori. V borcih kurirjih je go-relo kar naprej maščevanje za padle tovariše pri Duhu. Sedaj so hoteli izkoristiti priliko. Iz Apač so poslali Dragico, ki je koloni izročila ultimatum o predači.

Nemci so odgovorili, da se bodo borili.

Kolona je štela 30 voz in čez 200 vojakov. Kurirjev je bila petščica: Rudi, Jura, Srdan, Metod ter terenka »Zoran«. Ti so postavili zasedo. Nemci so bili zelo hitri. Odprli so ogenj z italijanskimi lahkim bombami in z vsem razpoložljivim orožjem. Partizani so se zaradi močnega sovražnega streljanja in premoči umikali iz vasi pod Ptujsko goro na gmajno za vas. Boj so kmalu prekinili, ker položaja niso mogli ob premoči brniti.

Zrtev na strani naših borcev ni bilo, na nemški pa je bilo več mrtvih in ranjenih.

Zelja po maščevanju nad dragimi padlimi kurirji — soborci je bila vsaj v malem izpolnjena. Kurirji 8 TV postaje so preživeli zadnji večji spopad s sovražnikom, predno so položili orožje v osvobodjeni domovini in se posvetili delu, da bi znova zgradili, kar je razdejala fašistična vojna.

Ormoški šahisti uspešno delajo

V šahovski sekciji DPD »Svoboda« Ormož je ravnokar končan prvi kvalifikacijski turnir, na katerem je sodelovalo 14 registriranih igralcev. Prvo mesto je zasedel Borjan s 15 točkami ali 100 odst., drugi je Kuharič 11, tretji Horvat 10 in pol, četrty Marjan Kovačič 10, peti Lenc 8 in pol, šesti Breznik 7 in pol in sedmi Gregl 6 in pol. Slede: Bojan Kovačič 6, Krstič in Veselič 5,

Zgone in Kukec 3, Znidarič 1 in pol in Vrečar pol točke.

Sedem prvoplasiranih je dobilo pravico na četrto kategorijo, katero jim je na temelju doseženih rezultatov na turnirju priznala Šahovska zveza Ptuj.

Šahovska sekcija Ormož je bila osnovana šele marca tega leta. V začetku je bila sekcija brez finančnih sredstev. Ni imela niti enega šaha. Bili so brez prostorov

za šahiranje. Glavna naloga sekcije je bila kljub vsemu povečati število članstva.

Vprašanje pomanjkanja šahov so rešili tako, da so člani prine-

Ormož

a s seboj svoje šah in jih dali na razpolago.

Zahvaljujejo se Zvezi borcev mesta Ormož za razumevanje. Cim so zaprosili za pomoč, jim je ZB darovala dva šaha, ki sta jim bila najbolj potrebna.

Pred nekaj dnevi so dobili tri šah in SZ Ptuj, kar jim bo za doščalo za nekaj časa. Sami nameravajo kupiti še pet šahov, potem pa bodo imeli zadostno število turnirskih šahov.

Prostor za igranje šaha že tudi imajo, ker jim je ObčLO brezplačno prepuštil dvakrat tedensko sejno dvorano.

Sedaj imajo 24 registriranih šahistov, nekaj igralcev sicer samo na spiskih in brez koristi. So sprejzaposleni in nimajo nikoli časa za šah. Če bi šah igrali v gostilni, bi se tudi oni udeležili igranja šaha. (Drugo vprašanje je, kakšno korist bi imela sekcija od takega igranja?) Sreča je, da je takih zelo malo.

Branko Knez, štuki 16, otrok, padel z dreveza, poškodba desne Stanko Indžič, otrok, Kidričevo 2, podel z dreveza, poškodba desne roke; Vincenc Forstnerič, otrok, Markovci 76, si je odsek prst na desni nogi; Miroslav Cernila, otrok, Pobrežje, se je vrezal s koso v desno roko; Danilo Vnuk, otrok, Kidričevo 68, je dobil nogo v kolo; Ludvika Medveda, Hotinja vas 53, je povozil avto, poškodba roke; Franca Vuka, Apače 55, je neki moški udaril po glavi; Frida Špur, Maribor-Studenca, Limbuška št. 14, vrgla jo je krava; Angela Zorec, Zagorje 7, je padla na vlak in si poškodovala desno roko;

Sonja Vinkler, otrok, iz Ptuj, zaletela se je v tato, poškodba glave; Jože Lešnik, Bišečki vrh št. 39, padel v studenec, poškodoval si je nogo in hrtenico; Franc Šosterič, Botkovci 28, je padel in si poškodoval desno nogo; Ivan Kovačec, iz Ormoža, je padel po stopnicah, poškodoval si je glavo; Marija Vrbnjak, iz Beograda, je padla na cesti, poškodovala si je desno nogo; Marija Trop, Središče 161, na stroju za rezanje mesa si je odrezala dva prsta; Stanko Kosič, otrok iz Gomile 18, je padel z dreveza, poškodba leve noge; Anton Podhostnik, Leskovec 29, padel z jablana, poškodba desne roke.

ZSSR - industrijska velesila

Povprečna velikost Pigmejcev je 50 cm

Pred desetletji je bila na svetu dežela, ki ji pravimo pokoj, carska Rusija. Bila je znamenita po svoji književnosti, nihilisti, doberušnih in razpisnih grofih in neverjetni zaostalosti. Več kot 80 odstotkov prebivalstva je bilo nepismenega; njena industrija je bila primitivna in nepomembna. Izvažala je les, kmetijske pridelke in svojo umetnost, dela Tolstoj, Dostojevski, Turgenjev, Čajkovski itd. Leta 1917 se je ta velikan pobral s kolen in opravil s čarjem in z vsem, kar je bilo z njim v zvezi. Od tedaj se je ta dežela razvila tako, kot se ni v štirih desetletjih še nobena. Sino-vi nepismenih, neizobraženih staršev in brez kakršne koli industrijske tradicije delajo danes prav tako dobre atomske bombe kakor ZDA. ZSSR proizvaja danes več jekla kot vsa zahodna Evropa skupaj, ima kvalitetnejšo mornarico kot Velika Britanija in najboljšo letalstvo na svetu.

Če bi bila to samohvala, bi se človek samo pomilovalno nasmejal in zamahnil z roko, toda to so priznanja, res da malce zagrenjena, pomembnih zahodnih strokovnjakov. Vzroki? Za najvažnejšega vemo: sprememba družbenega reda, drugi je pa menda v tem (naj navedemo besede pisatelja Gorkoga) »Čeprav so mi nacionalizem, šovinizem in podobne bolezni sodobnega časa popolnoma tuje, je vendar ruski narod v mojih očeh neverjetno, da, fantastično nadarjen.« Na univerzah širom ZSSR je danes skoraj dva milijona študentov. Visoke tehnične šole »proizvajajo« na leto blizu dve sto tisoč inženirjev. »To je armada,« je izjavil neki ameriški gospodarstvenik, »ki nam bo že v bližnji bodočnosti delala sive lase in ki nam je nevarnejša od tiste, ki jo vodi maršal Žukov.«

Marsikateri izmed tehničnih in znanstvenih uspehov in pobud je zaslug velikanske knjižnice, ki so jo pred tremi leti ustanovili v Moskvi. Njeno ime je skromno: Znanstveni in tehnični inštitut. Ta

inštitut dobiva iz celega sveta vse znanstvene knjige in publikacije, kajti noben inženir in znanstvenik ne more delati uspešno, če ni seznanjen z najnovejšimi izsledki na svojem področju. Vendar je pa tempo življenja danes takšen, da postane stvar, ki je danes morda imenitna, jutri že zastarela. Vzoredno s tem danes tudi ogromno

tiskajo in izdajajo in sodobni človek je pred knjižnico v podobnem položaju, kakor iskalec zlata, ki mora presejati kupe peska, da pride do zrna zlata. V ta namen imajo v inštitutu razen drugega osebja še 2500 prevajalcev, ki ne obvladajo le jezikov, marveč so tudi specialisti v svoji stroki. Tudi izberejo kar je vrednega in pre-

vedejo. Skice in prevode posnamejo takoj na mikrofilm, da je tako že čez nekaj dni na razpolago vsem strokovnjakom dežele, ki meri 22 milijonov kvadratnih kilometrov. Kmalu pa bo prišel čas, ko bo človek pred delom takih razmerij brez moči. Za sedaj ima inštitut en sam elektronski stroj, ki mehnično prevaja iz angleščine v ruščino.

Na prvi pogled se zdi, kakor da je to velikanstvo podjetje za

Član francoske ekspedicije Marcel Preter je odkril najmanjše ljudi na svetu. Ekspedicija je prehodila džungle in pragozdove Konga in prehodila pri tem več kot 3000 kilometrov. V Srednjem Kongu pa je odkrila do danes nepoznana pigmejska plemena Likuala — ljudi, ki so najmanjši na svetu. Njihova povprečna višina je približno 50 centimetrov. Tako so majhni, če hočejo po-

centimetrov. Francozi so to pigmejsko imenovali smajhna rožar.

Po pripovedovanju članov francoske ekspedicije vidimo, da ti ljudje niso neka zaostala rasa ljudi, ampak da so pripadniki rase, ki je do danes še nismo poznali in ki je skozi stoletja obdržala svojo čistokrvnost. Njihovo telo je grajeno povsem normalno, v pravih razmerjih, polt pa imajo svetlejša kot črnci. Če-

Točen čas po GOLOVCU

Kmalu bo postala stvarnost astronomska opazovalnica na Golovcu, za katero sta dala pobudo akademika A. Peterlin iz Ljubljane in Pavle Savič iz Beograda. V kupoli in 3 paviljonih bodo našli pomoč pri svojem delu ne le astronomi, marveč tudi geodeti, rudarji, geologi in drugi. Danes nam pošiljajo podatke o morebitnih potresnih sunkih v naši državi beograjske in zagrebške seizmografske postaje. Zdaj pa bo došla seizmografska z urami tudi Ljubljana v okviru velike opazovalnice na Golovcu. Tu bo med drugim tudi kronograf, sinkronizirana ura, ki bo dajala ljubljan-

skemu radijskemu oddajniku točen čas. V gibljivi kupoli s premerom 6 m in vrhno odprtino 1,6 metra bo montiran 3 m dolg refraktor z objektivom debeline 16 centimetrov.

VSAK DAN GRMI 44.000-KRAT

Na vsem svetu je letno 16 milijonov grmenj, torej približno 44.000 dnevno. Vsako sekundo se zabliksa strela 560.000-krat. Največkrat grmi v srednji Braziliji, (110 dni v letu), dalje v Panami (135 dni), v Južni Mehiki (140 dni), v Kongu (150 dni) in na Javi (220 dni). Redko grmi na polarnih področjih, v Sahari in v Arabski puščavi (povprečno štirikrat na leto). Na severnem delu zahodne obale Amerike do 32. severnega vzporednika ter v Avstraliji in srednjem Čilu pa niti vsako leto ne grmi.

Kaj je to milijarda?

Navadili smo se, da večkrat govorimo o milijardah, ne da bi pri tem pomislili kako ogromno številko praznoprav predstavlja ta beseda.

Ljudje, ki so se rodili pred 36 leti še niso preživeli eno milijardo sekund. In ni še minilo milijardo minut, odkar je leta 79. Vezuv uničil rimsko mesto Pompeji. Ako bi hoteli zbrati sto milijard dinarjev in bi priložili vsako sekundo eden dinarski kovanec, bi morali neprestano šteti okoli 3180 let. Ali si lahko to predstavljate?

OČALA PROTI SPANJU

Za šoferje, nočne čuvaje in podobne poklice, ki zahtevajo budnost, so izumili posebna očala. Na zunaj se skoraj ne razlikujejo od navadnih. Imajo pa popolnoma prozorno steklo, ki je opremljeno z zelo majhnimi fotocelicami. Te nadzorujejo vozačeve oko. Če se trepalnice zapro, fotocelica sproži alarmni signal in pravočasno prebudi vozača ter tako prepreči nesrečo.

UMRLJIVOST ODVISNA OD VREMENA

Da je stanje vremena zelo važno za umrljivost težkih bolnikov, kažejo poleg drugih tudi dognanja dveh nemških zdravnikov na bioklimatični raziskovalni postaji v Koenigsteinu in na ženski kliniki v Wiesbadenu. Približno 40 odstotkov vseh smrti se pojavi zaradi vpliva neviht, kot biokli-

matični dražljaj ne vplivajo samo nagle izmenjave toplot in hladnih front, ampak tudi vse redne atmosferske spremembe. Posebno nevaren je tak čas za smrtno notranje krvavitve, na primer: pljučne, črevesne, manj za slabosti krvotoka, zamašitve žil in možganske krvavitve.

Ugotovitve so važne za preprečitvene mere ob nevarnem vremenu.

prav živijo v močvirnih in neprehodnih pragozdovih, v katere skoraj nikoli ne poije toplo sonce, in čeprav je konstrukcija njihovega telesa tako majhna, je zanimivo dejstvo, da so ti ljudje zelo zdravi.

Pleme Likuala si ne gradi hiš na zemlji, ampak ima svoja stanovanja na drevju, močje se bahvijo z lovom, njihove male žene pa poznajo samo eno delo — to je pripravljati jestvine. Ta rasa je zaradi številnih sovražnikov v veliki nevarnosti, da bo kmalu izumrla. Zanimivo je tudi to, da so že poznana pigmejska plemena Hotentoti in Bušmani v primerjavi z Likualanci pravi velikanji.

Čarobni naočniki

V AMERIKI SO NAREDILI NAOCNIKE Z IZREDNO MOČNIMI LEČAMI, KI POVRNEJO VID BREZ ZDRAVLJENJA SKORAJ POPOLNOMA SLEPIH. PO NOVIH METODAH ZDRAVLJENJA JE V AMERIKI SPREGLEDALO 75 ODS. VSEH SLEPIH

V nekem ameriškem zavodu za slepe so pred kratkim naredili naočnike, ki povrnejo vid tudi takšnim, ki so zgubili že 90 odst. vida, ali še več. Nekateri od teh ljudi niso potrebni nobenega zdravljenja, nobene operacije, dobiti morajo samo te naočnike

in mnogi po dolgih letih mraka spet spregledajo. V zdravstvenih zavodih za slepe so pričeli z raznimi učinkovitimi načini zdravljenja. Vedno več je ljudi, ki so jim zdravniki vrnili vid. Tako je na primer v Ameriki od 320 tisoč slepih v zadnjih letih spregledalo 250 tisoč ljudi.

Zemljin satelit bo ostal devet let v višinah

Prvi zemljin satelit s premerom 50 cm in teži 10 kg bo devet let krožil okoli zemeljske krogle. Tako predvideva znani ameriški znanstvenik dr. Sterne, ki je na sestanku Ameriškega astronomskega društva povelil o umetnih satelitih. Prvi računi znanstvenikov so pokazali, da bi ostal satelit le nekaj dni v višinah, ali največ leto ali dve. Dr. Sterne pa je upošteval gostoto zemeljske atmosfere v višinah 320—1280 km nad zemeljsko površino, ki jo je s pomočjo raznih eksperimentov izračunavalo letalstvo ZDA in ugotovil, da bo prvi umetni satelit ostal v višinah okoli devet let.

ZIVLJENJE V MORSKIH GLOBINAH

Danska znanstvena odprava, ki je raziskovala Mehško morje, je dvignila iz globine 3500 metrov tri in pol centimetra dolgo živalico iz vrste mehkužcev, ki so živali na našem planetu pred 300 milijoni let. Odkritje je velikega pomena, saj so doslej mislili, da so ti mehkužci popolnoma izumrli. Poznali so jih le iz okamenin.

NOVA LEDENA DOBA

Čez deset tisoč let bo pri nas nastopila nova ledena doba. Tako so izračunali znanstveniki na podlagi spreminjanja položaja zemlje. Z natančnimi računi so namreč ugotovili temperaturne spremembe na posameznih delih zemeljske oble za več desetletij nazaj in so spoznali določene zakonitosti, ki omogočajo, da na tej podlagi predvidevajo spremembe položaja Zemlje in s tem v zvezi tudi temperature na njej za daljšo dobo.

Zanimivo je, da je že pred tridesetimi leti srbski znanstvenik Milanković prišel do enakih zaključkov ko je ugotovil, da Zemlja menja svoj položaj glede na sonce vsakih 91.800 let. Zdaj so z mnogo sodobnejšimi in popolnejšimi tehničnimi napravami potrdili njegove zaključke.

POTRESI SO STRAŠNEJŠI

Ko slišimo govoriti o atomskih in vodikovih bombah ter o njihovi strahoviti razdiralni moči, si pač težko zamisljamo nekaj silnejšega in strašnejšega. Pa vendar je. In to prav navaden naravni pojav, ki ga vsi poznamo — potres. Če nič kaj posebno hud potres je močnejši od eksplozije povprečne atomske bombe. Vsi potresi pa, kar jih naša Zemlja doživlja v enem samem letu, razvijajo skupaj več moči kot eksplozija 4 milijonov atomskih bomb. Seveda ne smemo pozabiti, da se mnogi potresi nekako zadržijo v notranjosti Zemljine skorje in da delujejo navadno na široko področje, medtem ko se razdiralna moč atomske eksplozije osredotoči na razmeroma majhno površino in je zato, vsaj na videz, strašnejša.

MESTO, KI GA NE BO VEČ

Že precej dolgo je tega, kar so ugotovili, da se središče Mexico Cityja udara. Toda udiranje je bilo poznano in ljudje so se navadili misliti nanj. Poizkušali so celo, da bi ga na različne načine preprečili. Ker so mislili, da je vzrok pogrezanja stalni odtok vode, ki je pod mestom, so hoteli z vodo, ki so jo ponovno napeljali pod mesto, ugrezavanje ustaviti. Tako ni šlo. Kljub vsem poskusom se središče mesta vdira. Počasi, a vztrajno. Vsako leto je za 30 do 45 cm nižje. Podlaga je mehka in temelji se vdirajo pod težkimi stavbami 20. stoletja.

Mnoga poslopja v mestu so se nagnila, na mnogih so nastale razpoke. Edini izhod, za katerega so si edini, je ta, da bodo dali središče mesta izprazniti. Na periferijah so začeli graditi nove mestne dele. Tam so tla vulkanskega izvora in bodo vzdržala obremenjenosti strokovnjakov tudi največje obtežitve. V 30 letih naj bi

na tem področju nastalo 10 mestnih okrožij po 50.000 prebivalcev, kamor se bodo preselili oni iz centra. Stavbe v središču bodo potem podrli in Mexico City bo samo naselje v obloču, v centru pa bodo verjetno samo parki in drevoredi.

Kako so včasih delali kirurgi

Stari primitivni kirurgi so šivali s pomočjo mravelj. Pustili so, da so mravlje s svojimi kleščami stisnile oba roba rane. Potem so odtrgali telesa mravelj, njihove klešče pa so ostale prav tako kot danes živi in držale rano skupaj. Obenem je kislina, ki so jo izločale mravlje, delovala razkužila. Zanimivo je tudi dejstvo, da so ta način šivanja v kirurgiji uporabljali istočasno na dveh oddaljenih delih sveta, namreč v Indiji in v Braziliji.

TUBERKULOZA SE UMIKA

Tuberkuloza je nekoč veljala za morilca belega človeka. Danes ta socialna bolezen polagoma izgineva kot vzrok smrti v večini naprednih držav, kjer se je življenjski standard prebivalstva zelo dvignil. Podatki za Veliko Britanijo pripovedujejo, da je pred sto leti tam umrlo vsako leto 50.000 prebivalcev za pljučno tuberkulozo. Dežela je imela takrat 19 milijonov prebivalcev; letika jih je torej pobrala kakih 3000 iz vsakega milijona. Danes pa pride manj kot 200 umrlih za jetiko na milijon prebivalstva.

Atomski instrumenti v medicini

Dr. Shield Warren, šef raziskovalnega zavoda za raka Deaconsove bolnišnice v Bostonu, je na mednarodnem zborovanju za jedrsko tehniko izjavil, da nobeno drugo sredstvo pri zdravstvenih raziskavah ne obeta toliko kot atomska energija. Pri tem je omenil radioaktivne izotope kot eno najvažnejših sredstev, kar jih je atomska energija dala medicini. Radioaktivni izotopi so radioaktivne snovi, ki jih, ko pridejo v človeško oziroma živalsko telo ali

Neuničljive geografske karte

Nekemu francoskemu iznajditelju se je posrečilo izumiti nove geografske karte, ki se ne bodo tako hitro kvarile kot dosedanje. Nove karte bodo iz posebnega nilona in se ne bodo trgale niti mečkale. Zemljepisni znaki pa bodo tako vtisnjeni, da bodo karte lahko umili, če bodo umazane.

»NEUMNI« VELIKANI

Mnogi veliki ljudje so veljali v svoji mladosti za neumne in povsem nesposobne ljudi?

Walterja Scotta, velikega in znanega angleškega pisatelja je imel učitelj v šoli za bedaka, angleški pesnik Byron je bil v razredu vedno na zadnjem mestu po uspehu, slavnega prirodoslovca Linneea pa so imeli vsi za slaboumnega. Tudi znani slovenski pisatelj Josip Jurčič v šoli ni kazal, da bo kaj iz njega. Posebno težko mu je šlo branje in sestra mu je rekla, da se bo le toliko navadil brati kakor miza.

Zgodilo pa se je drugače. Stalno zapostavljanje je vzbudilo v otrocih ogromno voljo in skrite sposobnosti, da so ustvarili dela, ki jih še danes občudujemo.

KRATKE ZANIMIVOSTI

800 VRST MRAVELJ

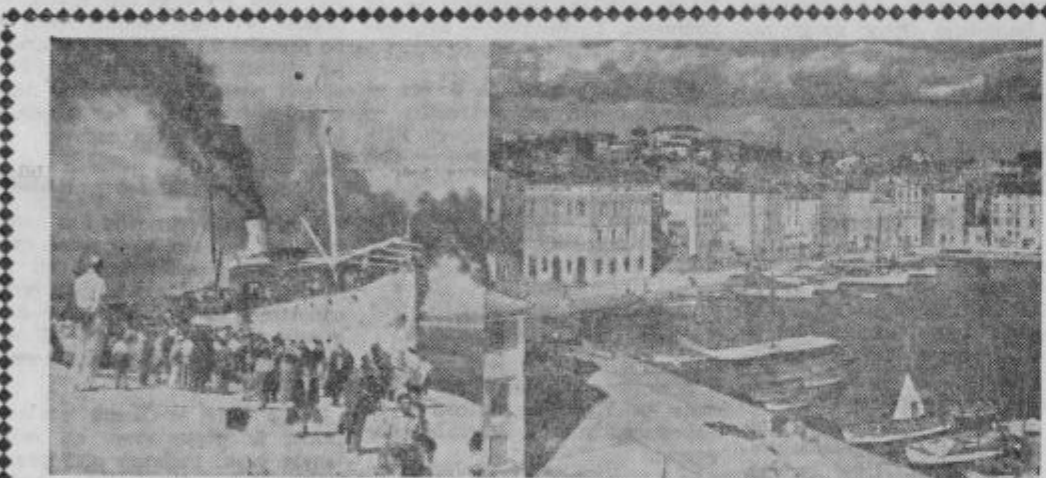
Dr. William Mann, ravnatelj washingtonskega živalskega vrta, je pred kratkim podaril državi edinstveno zbirko 117.000 mravelj. Po vsem svetu je približno 8000 vrst rodov, a so tako raztreseni, da jih je težko zbrati na enem samem prostoru. Dr. Mann je izpopolnjeval svojo zbirko po vsem svetu. Zatrjuje, da ima živo mravljo, katere prednik so našli kot fosile v tri sto milijonov let starih zemeljskih plasteh.

Dachau po vojni

Več zgradb zloglasnega koncentracijskega taborišča so preuredili v zasilna stanovanja za brezdomce. Velike spalnice, v katerih je spalo tudi veliko Slovencev in je v njih marsikdo zaspal svoj poslednji sen, so spremenili v majhna trisobna stanovanja. Mrka vrata in mračna okna so preslikali s kar najbolj pestrimi barvami. Cena vsakemu stanovanju se vrti okoli 25 mark.

Najcenejši prevoz lesa za časopisni papir

V Kanadi so porušili 12 milijonov dreves, katerih debila so po-

Rovini; vabljivo letovišče ob našem Jadranu

Kdaj so atomski žarki najbolj nevarni

Pred kratkim je bil v San Franciscu kongres za eksperimentalno biologijo. Strokovnjaki so razpravljali med drugim tudi o tem, v katerem letnem času so radioaktivni žarki najbolj nevarni.

Eden izmed zdravnikov je poročal o svojih poskusih s podganami, ki jih je izpostavil obsevanju z radioaktivnimi žarki. Zaprl jih je v prostor, kjer je bila temperatura 25 stopinj Celzija. Komaj petina podgan je prenesla radioaktivno obsevanje brez posledic. Izkazalo se je, da so pod-

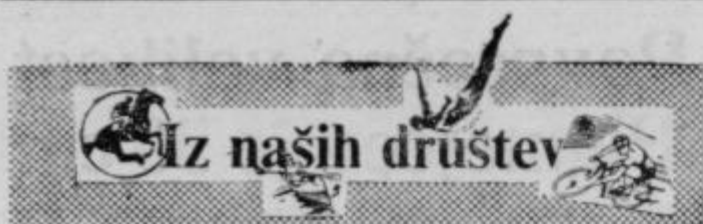
gane, ki so bile zaprte v toplem prostoru, zaradi radioaktivnosti poginile po šestih dneh, medtem ko so živele tiste, ki so z njimi delali poskuse pri nižji temperaturi, štiri dni dalje.

DOBROTE ZAKONSKEGA ŽIVLJENJA

Dunajski statistični urad je pretresel število umrlih v zadnjih letih in je prišel do zaključka, da poročeni dalje živijo kakor neporočeni. Na drugem mestu so samci in samice, na tretjem vdovci in vdove in na četrtem pa ločenci.

NIČ VEČ MAZANJA

Neki škotski inženir je pred dnevi pokazal svoj izum, ki bo najbrž igral še veliko vlogo v prometu in industriji. Potankosti sicer še niso znane, gre pa za neko pripravo, ki omogoča, da stroj deluje brez kakršnegakoli mazanja z mineralnimi ali drugimi olji. Iznajditelj trdi, da je postopek preizkusil na svojem avtomobilu, ki ga ni mazal že od 1955. leta. V tem času je vozilo prevozilo že nad 100.000 km.

OKRAJNE STRELSKE TEKME
Kakor smo že poročali, so bile 7. julija izbirne tekme za okrajno prvenstvo. 14. julija pa so se plasirani borili za naslov dobrega strelca. Udeležence je po pozdravu predsednika OSO nagovoril še delegat SZS, ki je bil poslan tudi kot vrhovni sodnik.

Rezultati tekem: 1. Pulko Stanko (Turnišče) 191 kr., 2. Laura Stefan (Zeleznikar) 190, 3. Kolaric Franc (Kidričevo) 186 krogov. Zanimivo je bilo hitro streljanje, ko je moral strellec v 1 minuti oddati 10 strelcev. 1. Kolaric (Kidričevo), 2. Voglar (Zeleznikar), 3. Pulko (Turnišče). Kot ekipa je dosegla SD Kidričevo 839 kr., SD Zeleznikar 841 krogov. Pet najboljših strelcev bo zastopalo OSO Ptuj na republičkih tekmah.

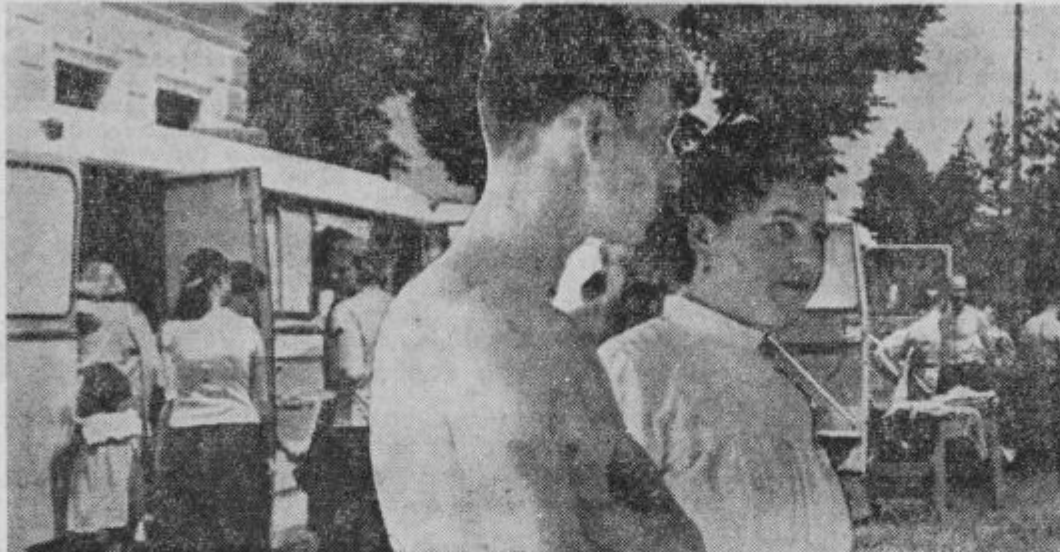
KOVINARJEV USPEH? KAR KOVINAR NI MOGEL DOSEČI NA ZELENEM POLJU, JE DOSEGEL ZA ZELENKO MIZO...

Končno so navijači Drave dočakali rešitev, ki zelo neugodno vpliva na ptujsko športno javnost. Tekmovalna komisija mariborsko-celjske lige je na svoji zadnji seji odločila, da se zadnja prvenstvena tekma med Kovinarjem iz Stor in Kovinarjem iz Maribora razveljavi in se registrira tekma 3:0 p. f. v korist NK Kovinar iz Maribora. Po tej verifikirani tekmi je Kovinar zasedel prvo mesto z enakim številom točk kot Drava, vendar z boljšo gol-razliko. V primeru zadnjega domačega srečanja med Aluminijem in Dravo bi kljub razveljavljeni tekmi ostala Drava na prvem mestu. Končni koeficient gol-razlike je 0,03 boljši od Drave. Drugo mesto pripada Dravi, ki

pa se za vstop v višjo ligo mora boriti. Kvalifikacijske tekme bodo v juliju z drugo plasiranim moštvom iz varaždinske podzveze. Predstavniki varaždinske podzveze je zelo dobro moštvo »Ivanec« in prva tekma se je odigrala v Ptuj in povratna v Ivanco.

ALI ZE VESTE...

da igra nogometno moštvo Drave v nadaljnjem tekmovanju za pokal maršala Tita v Mariboru proti članu MVC lige »Maribor« 4. avgusta t. l. ... da je končni plasman pionirskega nogometnega prvenstva mariborske podzveze pionirske ekipe Drave na predzadnjem mestu z gol-razliko 1:34... in da so mladinci Drave po končanem mladinskem prvenstvu zasedli zadnje mesto z gol-razliko 4:32...

Oglašji in objave

GOSPODINSKO POMOČNICO starejšo — morda upokojenko — iščem. Draženel 15, p. Hajdina. Kmetijsko in vrtnarsko gospodarstvo Ptuj, sprejme takoj v službo GOVEDARJA z vsaj dvoletno prakso pri živini. Plača po tarifnem pravilniku. Podjetje ima napredaj KMEČKE VOZOVE in KONJSKE HAMOTE. — Cene ugodne.

IZRUVAČE, ročne, motorne in vprežne kosilnice, različno pohištvo, pletilne in šivalne stroje, posnemalnike in vsakovrstne druge stroje poceni razprodaja Agencija Ptuj.

KROMATIČNO harmoniko »Meinel Herold« 5 vrstno, 80 basov prodam. Cena 50 tisoč dinarjev. Naslov v upravi lista.

HRUŠKOVE DESKE prodam. Arnuš Jože, Vičava 32, Ptuj.

PRODAM STARO POHIŠTVO, gospodinjstvo in gospodarsko posodo, Ptuj, Trstenjakova 5.

PRODAM LEPO POSESTVO VSEH KULTUR z gospodarskim in stanovanjskim poslopjem in

inventarjem v dobrem stanju, z električno napeljavo itd. takoj zaradi bolezni. Vprašati: Valentin, Dolge njive, pošta Voličina.

DVOSTANOVANJSKA HIŠA v Ptuj na prodaj; eno stanovanje takoj vseljivo. Vprašati v pisarni dr. Sluga, Ptuj.

KUPIM manjšo mlatilnico (transmisijo na gepelj). Naslov v upravi lista.

NISEM PLAČNIK DOLGOV Franca Ribiča iz Ptuja, Prešernova štev. 21. Franc Ribič ml. Ptuj.

Društvo prijateljev mladine Ptuj, — socialni odsek

RAZPISUJE sledeča delovna mesta v svoji Mladinski kuhinji v Ptuj, Ormoška 7:

1. MESTO UPRAVNIKA
Pogoji: naj bi bil prosvetni delavec z večletno prakso, ker bo vodil tudi Dnevno zavetišče.

OBČINA VIDEM

29. julija 1957 ob 8. uri — Pobrežje pri Korošcu za Pobrežje;

30. julija 1957 ob 8. uri — Sela, Gasilski dom za Barislovce, Sela in Trnovce;

30. julija 1957 ob 13. uri — Lancova vas pri Vaupotiču — za Lancovo vas.

31. julija 1957 ob 8. uri — Videm, Gasilski dom — za Videm, Šturmovce, Dravinjski vrh — del;

31. julija 1957 ob 13. uri — Tržec, gostilna KZ — za Tržec, Jurrovo, Majski vrh;

1. avgusta 1957 ob 8. uri — Zg. Pristava pri Purgu — za Zg. Pristavo, Gorco — del, Dežno — del;

1. avgusta 1957 ob 13. uri — Popovci pri Ferčecu — za Popovce, Gorco — del;

1. avgusta 1957 ob 8. uri — Podlehnik, Zadrinski dom za Podlehnik, Gorco — del, Spod. Gruškovje, Dežno — del, Sedlaček — del;

2. avgusta 1957 ob 8. uri — Kozminci pri Pernatu — za Kozmince, Strajno, Sedlaček — del, Stanošino — del;

2. avgusta 1957 ob 15. uri — Gruškovje, osnov. šola — za Gruškovje — del in Ložino;

2. avgusta 1957 ob 8. uri — Zakl, gost. KZ — za Zakl, Jablovec, Sedlaček — del, Stanošino — del, Gruškovje — del, Rodni vrh;

3. avgusta 1957 ob 8. uri — Mala Varnica pri Antonu Zavezu — za Mala Varnico — del, Veliko Varnico, Skorišnjak, Gradišče, Vel. Oklič — del in Mali Oklič — del;

3. avgusta 1957 ob 8. uri — Leskovec šola — za Zgor. Leskovec,

Spod. Leskovec, Malo Varnico — del, Berinjak, Trdobojce, Gruškovje — del, Strmec, Belavšek;

5. avgusta 1957 ob 8. uri — Veliki Oklič pri Vidovič Geri — za Repišče in Vel. Oklič — del;

5. avgusta 1957 ob 13. uri — Vreža pri Čafuta Jožetu — za Vrežo, Soviče in Dravce;

5. avgusta 1957 ob 16. uri — Dravinjski vrh pri kapeli, križiš. — za Dravinjski vrh — del, Ljubstavo in Majski vrh — del;

OBČINA BORL

5. avgusta ob 8. uri — Bukovci KZ — za Bukovce;

6. avgusta 1957 ob 8. uri Muretinci, zadr. dom — za Muretince;

6. avgusta ob 15. uri — Dolane, pri Krajcu (Štefovič) — za Dolane;

6. avgusta 1957 ob 8. uri — Stojnca, Gasil. dom — za Stojnce;

7. avgusta 1957 ob 8. uri — Cirkulane, šola — za Cirkulane;

7. avgusta 1957 ob 13. uri — vas Gradišče, pod Stuhečevim bregom — za vas Gradišča;

8. avgusta 1957 ob 8. uri — Slatina, križišče — za Pristavo, Slatino, Mali Oklič, Pohorje, Vel. Paradiž — del;

9. avgusta 1957 ob 8. uri — Paradiž pri Debeljaku — za Meje, Medribnik — del, Gruškovce — del;

7. avgusta 1957 ob 16. uri — Brezovec, Drž. klet — za Brezovec, Gruškovce — del;

10. avgusta 1957 ob 8. uri — Zavrč KG — za Hrastovec — del, Zavrč;

10. avgusta 1957 ob 15. uri — Turški vrh pri Kazimirju — za Drenovec, Turški vrh — del, Gorčičak — del;

12. avgusta 1957 ob 8. uri — Gorenjski vrh pri Petroviču — za Belski vrh, Gorenjski vrh, Turški vrh — del, Hrastovec — del;

12. avgusta 1957 ob 16. uri — Turški vrh pri Veseliču — za Pestike, Korenjak, Turški vrh — del;

OBČINA GORIŠNICA

7. avgusta 1957 ob 8. uri — Prvenec pri Kovačecu Antonu — za Sobetine, Strelce, Prvence, Borovce;

8. avgusta 1957 ob 8. uri — Moškanjci pri Hojnik Ani — za Zagojčič, Cunkovci, Moškanjci, Mezgovci;

9. avgusta 1957 ob 8. uri — Gorišnica — šola — za Gorišnico in Formin;

10. avgusta 1957 ob 8. uri — Gajevec pri Jamniku Janezu — za Malo vas, Gajevec in Placarovec;

12. avg. 1957 ob 8. uri Cvetkovci pri Munda Francu — za Cvetkovce in Osluševce;

13. avgusta 1957 ob 8. uri — Zamušani pri želez. čuvajnici — za Zamušane in Tibilce;

13. avgusta 1957 ob 8. uri — Podgorci pri gost. Bombek — za Podgorce, Bresnico in Preslavo;

14. avgusta 1957 ob 8. uri Brezovci pri Petku Vinku — za Brezovce, Lasigovce, Prerad, Strmec, Slome, Pritensko, Zamence in Strejace.

ODKRILI SO VAKCINO PROTI RAKU

Več znanih znanstvenikov, med njimi tudi dva Nobelova nagrajenca, ki sta se zdaj udeležila bakteriološkega kongresa v Stockholmu, izjavlja, da je medicina pred enim največjih odkritij v zgodovini. Dobro obveščeni znanstveni krogi zatrjujejo, da bo še v tem letu področna vojna proti rakastim obolenjem. Zdi se, da vse te razveseljive trditve izhajajo iz znanstvenih raziskovanj švedskega profesorja dr. Bertina Björklunda, kateremu se je posrečilo izolirati rakasto celico in vzgojiti zaščitno vakcino proti raku.

Ljudje postajajo vedno manj kosmati

V nekaj stoletjih bo skoraj vsak človek plešast. To teorijo so pred kratkim potrdili na kongresu Ameriškega medicinskega društva. V času evolucije so opazili, da je človeško telo vedno manj kosmato. Če bo šlo še tako naprej, potem niso potrebna nobena zdravila proti plešavosti, ker bo pleša postala vsakdanja, prirodna odlika vseh ljudi.

POSPEŠITEV IZBIRE

V glavnem mestu Švedske Stockholmu je trgovina z ženskimi klobuki z edinstvenim načinom prodaje. Neviden avtomat sproži zvonec, če se stranka po desetminutni izbiri ne more odločiti za nakup. Stranke, ki to opravijo pred potekom desetih minut, dobe 20 odstotkov popusta. Med potekom 10 minut se popust pri vsaki minuti zniža in po preteku 20 minut mora stranka plačati polno ceno. Ta edinstvena postrežba privlačuje nove stranke, skrajšuje čas prodaje, kar je olajšanje za osebje.

NOVOSTI V HOTELIH

Neki hotel v Njujorku ima avtomatično dvigalo s posebno napravo, ki obvešča goste ali se dvigajo ali spuščajo in v katerem nadstropju se nahajajo. Če kdo pozabi pritisniti na gumb, ali zapreti vrata, aparat goste avtomatično opomni.

Drugi hotel v Čikagu ima napravo, ki goste zbudi ob zaželenem času. Prijazen glas pravi: »Dobro jutro! Ali ste dobro spali? Zelite prej zajtrkovati, ali iti v kopalnico?« Zenske se budi z moškim, moške pa z ženskim glasom.

Velika hidrocentrala na Uralu

Na Uralu, blizu mesta Molov je največja sovjetska hidrocentrala. V neverjetno velik jez na reki Kami (največji pritok Volge) je vžidano 800.000 kubičnih metrov betona in 14.500.000 kubičnih metrov razne zemlje. Nad jezom je nastalo veliko jezero, reka Kama pa je s tem postala plovna za največje rečne ladje skozi vse leto: hidrocentrala omogoča vsako leto prihranek za več milijonov ton premoga.

Zmola

Tankovski lovci nove zahodno-nemške armade so se nekega dne med vajami peljali skozi neko vas blizu Bamberg. Otroci so jih zamajali z Američani in pričeli kričati: »Give me chewing-gum!« (»Dajte mi žvečilni gumi!«). Žvečilnega gumijsa niso dobili. Če je priletel z avta pruski škorenj, ni znano...

Lapsus linguae

Indijski premier Nehru je nedavno tega obiskal Dansko in potem še Švedsko. V Stockholmu si je ogledal več tovarn, potem pa ga je združenje izvoznih podjetij povabilo na sprejem. Med zdravico se je premier zmotil in lepo pohvalil dansko industrijo. Opozorili so ga na pomoto, premier pa se je zadovoljno nasmehnil in skril obraz v servieto.

Upravni odbor gradbenega podjetja »DRAVA« Ptuj razpisuje delovno mesto

računovodje

Pogoji: popolna srednja šola s 3-letno prakso ali nepopolna srednja šola s 6-letno prakso samostojnega vodenja računovodskih poslov v gradbenem ali industrijskem podjetju.

Ponudbe z življenjepisom dostavite upravi podjetja do 1. avgusta 1957. — Nastop službe najkasneje 1. septembra 1957 ali po dogovoru.

XIV. MARIBORSKI TEJDIEN V ČASU OD 26. JULIJA DO 4. AVGUSTA 1957

Velika manifestacija našega gospodarstva, kulture in športa * Bogata razstava industrijskih proizvodov * Velika izbira kmetijskih strojev * Posebna razstava najboljših štajerskih vin * Pestrá modna revija * Mnogo kulturnih in športnih prireditev, med drugimi mednarodne motodirke, velike konjske jahalne, kasaške in preponске dirke itd. * V Unionski dvorani kinemaskopske predstave * V gledališču »Celjski grofje« * Na razstavišču koncerti godb na pihala in harmonikarjev * Za razvedrilo bo na razpolago velik moderen sodoben zabavni park kot avtodromi, vodni vrtiljaki itd. * Gospodarska razstava bo v novozgrajenih velikih lastnih razstavnih prostorih ob Dravi * Letos 25-letnica obstoja Mariborskega tedna * Vstopnice bodo izžrebane — dobilki dragoceni: motorno kolo, pralni stroj, škropilnice itd. * Na železnici 25 odst. popusta!

